

ELŐTÉZÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 koronára
Egy hónapra 2 koronára

VIDEKEN:
Egy évre 28 koronára
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDENÉSEK:
Egy soros hirdetésre 20 f.
minden következőre 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
tasok palotájában.
TELEFON-SZÁM: 132.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Készen-
társaság.

József tereczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, május 27.

Elfoglaltuk a zagrody-i hidfőt.

Budapest, május 25. (Hivatalos.)

Északkeleti hadszíntér:

Przemysl ellen tart a csata, Mackensen vezérezredes hadserege támadva a San mindkét oldalán délkeleti irányban sikeresen nyomul előre. Radymnotól keletre a Sanon való átkelést kiküzdöttük. Hatodik osztrák-magyar hadtest rohammal elfoglalta Zagrody hidfőt. El várostól keletre, Przemysltől délre és délkeletre hadseregeink oroszok erős, részben betonozott állásai ellen lassan előrehaladó támadásban vannak.

Legutóbbi két nap harcában beszállított foglyok száma huszonkettő ezerre emelkedett. Hadianyagban tegnap estig ötvennégy könnyű, tíz nehéz ágyút, hatvan négy géplegyvert és tizenegy löszerkocsit zsákmányoltunk.

Dnyesztvertől délre és Orosz-Lengyelországban általános helyzet változatlan. Visztulától északra egy ütközetben kilencszázkilencvennyolc orosz elfogtunk.

Dél nyugati hadszíntér:

Tirolban egy ellenséges különítmény bevonult Condinobos (Indicaria), Ipador szorosnál Marmoladától északkeletre olaszok első lövészeinkre megfutamodtak. Karinthiai határon csapataink több támadást olaszok jelentékeny veszteséggel mellett visszaverték. A Plöckentől nyugatra ellenség megfutamodott és hátrahagyta fegyvereit. Partvidéki határterületen eddig még nem fejlődtek ki harcok. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

Mackensen támadása előrehalad.

Berlin, május 26. Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Bellewaarde-tól nyugatra ujjonnan elfoglalt hadállásaink ellen intézett éjjeli ellenséges előretörést könnyű szerrel visszautasítottuk. Angoloktól zsákmányolt géppuskák száma tízre emelkedett. Givenohytól északkeletre szines angoloknak tegnap este sikerült legelől lévő árknak egyik kiszögellő részének birtokába jutniok. Tovább délre Lieurin és Loreto magaslat között délután franciák nagy, mélybe tagozott támadást kezdtek, a mely teljesen meghiúsult. Souchez—Bethuni-uttól északra és délre eleinte sikerült ellenségnek árkaikba behatolni, de éjjeli támadásokkal ezeket ismét teljesen visszafoglaltuk. Egyszáz francia hadifogoly maradt kezünkön, Souchez-től délre is fehér és szines franciaknak itteni vonalaink ellen több ízben ismételt erős támadásai közvetlenül az akadályok előtt teljesen összeomlottak. Ellenség mindentűt igen súlyos veszteségeket szenvedett. Loreto magaslaton folyt harcoknál különösen kitűnt egy sálézai gyalogezred. Ellenségnek Bois de Preire keleti részén ellentűnk intézett előretörését könnyű szerrel visszavertük. Lenstől délre pióttánk lalóttak egy ellenséges repülőgépet.

Keleti hadszíntér:

Egy gyenge éjjeli támadásokat visszavertünk.

Délkeleti hadszíntér:

Mackensen vezérezredes hadseregének támadása jól halad. Radymnotól délkeletre heves harc után elfoglaltuk Swiete helységet. Radymnotól keletre osztrák-magyar csapatok elfoglalták San nyugati hidfőjét, mire Sanon való átkelést is kikényszerítettük. Tovább északra csapataink harc után elérték a Lazytól és Laszkítól keletre fekvő vidéket és a Korzanika—Zapalow vonalat. Lubaczowka mentén hadifoglyok száma és a zsákmányolt hadiszer szaporodik. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A koronás képmutató.

Arad, május 26.

Vigyázzunk az összehasonlítással. Ne bántsuk meg a sipistát az által, hogy III. Viktor Emánuel mellé állítsuk; a váltóhamisítóval is méltatlanság esnék, ha a kvirináli trón birtokosához akarnák hasonlítani. A házasságszédelő és lélekkutár, a kitarított semmiházi és a halottfosztogató mind erkölcsi magaslatról nézhetnek le rája. Ha akármelyikükre a legnagyobb emberi aljasságot fogják, méltán fakadhatnak ki: „de boosánat, nem vagyok én Olaszország királya!...”

Augusztus másodikán, a szerb hadizenet után ez a rossz hírű uralkodó levelet irt öreg királyunkhoz. Mint szövetséges a szövetségeshez: azt irta, hogy szívélyes és barátságos érzésekkel viseltetik irántunk és igyekezni fog a béke érdekében eljárni. Tíz hónappal később pedig ugyanez a III. Viktor Emánuel hadat izent ellenünk s hadizenetét azzal indokolta, hogy mi az ő tudta nélkül és akarata ellenére indítottunk háborút Szerbia ellen.

Király az, aki ilyen szemérmetlenül meghazudtolja önmagát, ellene ocelekszik önmaga szavának, legfelsőbb kézírásának? Király, — de becsstelen országnak becsstelen uralkodója. A nagyapját még ré galant-uomo-nak, a lovagias királynak nevezték; az unoka egészenegyformává vedlett a söpredékkal, a mely a háboru mellett való üntetésre béreltek föl; egészen méltó lejedelme lett a kopott regényirónak, a ki megszabott honoráriumért a piacra vitte magánéletét, pellengére tette barátnőjét és most egy félmillió liráért vállalkozott

arra, hogy az olasz népet a háborus vagyba őrjiti. Ha az olasz trónon becsületes férfi ül, tisztességes ember, annak azt kell mondani a fölbérelt háborus pártiaknak: „én azt az országot, a melylyel királyi szavam szövetséget kötött, azt az uralkodót, a melyhez a barátságot a háboru első napjaiban királyi irasommal megerősítettem, háboruval meg nem támadhatom. Ha Olaszország ezt a nemtelenséget akarja, ha az olasz nép azt hiszi, hogy a jövőjét ily gazzsággal lehet megállapítani, akkor söpörjön el engem az utból. A mig én, a szárd királyok utóda és a lovagias király unokája, a trónon vagyok, addig Olaszország ezzel a hitszegéssel nem bélyegezheti meg önmagát és nem bélyegezhet meg engem!”

Ez királyi szó, becsületes ember hangja lett volna. Es bizonyára meg is lett volna az a hatása, hogy a néphangulat nyergébe jutott kalandorok eltakarodtak volna, a megszedített tömegek kijózanodtak volna, Olaszország a béke országa maradt volna és a béke útján nemcsak gyarapíthatta, de területben és értékekben bővithette volna földjét. Az olasz partokat nem zuznák a mi hajóink ágyui és a szép hajdankor emlékeivel ékes olasz városokat nem rombolná a mi repülőink elszánt raja. Es ki tudná előre megjövendölni, hogy mi mindent került volna el Olaszország, ha királya a történelmi nagy pillanatban becsületes ember tudott volna lenni!

Mi már tudjuk, hogy milyen pusztító tűz a háboru. Kürtja az emberi gyöngeségeket, az alacsony indulatokat; veszte a bűnös nyereságyaknak

és pusztulása a hazugságoknak. Olaszország legjobban megérett erre a kegyetlen, tájédmás megújulásra, megfertőzött állapotából való újjászülésre. De ez a tisztító tűz az olasz korona viselőjét se fogja kimélni. Mihelyt a háborút viselő nép megpróbáltatásai között tudatára fog ébredni, hogy mibe kergették, a király leghamarabb eshetik áldozatul a kijózanodásnak. És a gótai almanach sietve fogja kitörölni azt a nevet, a melynek viselőjét a történetek után a csavargók kaszinója se vehetné föl tagjai közé . . .

Szuronyos seprőnyéllel harcolnak az oroszok,

(Különös hadiszakmány. — A sebesült hős harctéri emlékei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 26.

Néhány nap előtt a német legfőbb hadvezetőség hivatalos jelentésében az északi hadszíntér eseményeiről szólva, azt is közölte a nyilvánossággal, hogy a legutóbbi harcokban olyan orosz katonákat ejtettek foglyul, akik legyver helyett *tölgyfakarakokkal harcoltak*. Bármily hihetetlenül hangozzék ez a jelentés, valóságnak kellett venni, mert kétségtelen tény, hogy a német nagy löhdiszállásról valótlán hírek nem kerülnek ki és amit a német hadvezetőség hivatalos jelentésében állít, az valóságos, igaz is. Igaz tehát az a fantasztikus híradás is, hogy *tölgyfakaró* orosz hadsereg vonulnak föl a messze északi, lengyelországi mezőkön, *tölgyfakaróval felfegyverzett emberek* olyan harcokban, ahol a gyilkoló szerszámok legtokéletesebbjei csapnak össze: a gyorstüzelő legyverek vetekednek, géppuskák szórnak percenként ezer halált, harminc és felesék, negyvenkettesek, Zeppelinek, légi torpedók, aknavetők, kőzigránatok véres összevisszasága pusztítja végig a sok-sok kilométer körzetben a harcmezőt. Nincs az a merész fantázia, amely szembe merte volna állítani ezt a két ellentétet: a modern haditechnika fegyveresodását és a *tölgyfakarót*.

Az a kétségbeesett igyekezet, amellyel az oroszok mindenről megelégedkezve, mindent semmibe véve még megakarják állítani diadalmas előnyomulásukat, attól a gyilkosan groteszk gondolattól sem riad vissza, hogy az ezer halált hullató, golyózávataros csatátérre *tölgyfakarókkal* küldje a halátrasszánt, vágóhidra vezényelt orosz katonákat. Vajjon elképzelte-e Nikolajevics Miklós nagyherceg, vagy az orosz hadsereg más valamelyik zseniális vezére, akár Alexajew tábornok a csodálatos visszavonuló, akár Dimitriew Ratkó, hogy mit jelent az: egyetlen husággal *tölgyfakaróval* küldi be a tél-tul kiképzett népfölkelő muzsikokat a világ leggyilkosabb, legretentőbb esztáiba. Azonban az orosz hadseregben olyan nagy a fegyverhiány és az orosz fronton olyan nagy szükség van emberekre a veszteségek pótlása céljából, hogy kénytelenek az Amerikából nehezen érkező új fegyverek helyett *husángokat* adni az orosz katonák kezébe.

A *tölgyfakaró-fegyverekből* három darab mutatósba Aradra is eljutott és készíthető valósággal hirdeti, hogy a német hadvezetőség jelentése mennyire igazat mondott. Tegnap este az északi harctér felől újabb sebesültzsidalmány érkezett Aradra. A sebesültek között volt egy honvédtizedes is, aki a galíciai offe-

zivában könnyebb sebet kapott. A sebesült honvéd bicogva kapaszkodott le a sebesültzsidalmányról és a viágért engedte volna ki a kezéből azt a három furesza füstölt, amelyet a melléhez szorítva hozott.

Később azonban mégis csak megmutatta a különös hadiszakmányt: a legújabb típusú orosz fegyvereket. Szakasztott egyforma mind a három. Körülbelül ökölnyi vastag, könnyű fából faragott dorong, olyaaféle, aminővel tornaszok az ugynevezett *bolgyakorlatokat* végzik. A leginkább rövid és *seprőnyélhez hasonló doronghoz* a mi régi Werndi fegyvereinkhez *járó szuronyhoz hasonló hosszú, de jóval szélesebb szurony van hozzá kovácsolva*. Ez a legújabb orosz fegyver: a *szuronyos seprőnyél*. A sebesült vitéz eimondta, hogy a galíciai harctéren, ahol megsebesült, százzal teküdték az orosz halottak mellett ezek a „fegyverek”, amelyekből *háromat* elhozott magával . . .

— Még jó golyós fegyverrel sem mertek azok ellenünk jönni — mondta a sebesült honvéd — hát hogyan mernének most, amikor ilyen kiegyenesített kaszát adnak a marokukba . . .

Przemysl új ostroma.

(Tíz nap óta tartanak a vár alatt a harcok. — Lemberg elvesztésétől tartanak az oroszok.)

Táviratú tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, május 26.

Mackensen seregei folytatják előnyomulásukat, foglyok száma huszonöt-ezerre emelkedett. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Przemysl ostroma.

Bécs, május 26. A hadi sajtószállásról a Przemysl körül való helyzetéről a Reichspost haditudósítója a következő részleteket jelent:

Tíz nap óta tart Przemyslnek a szövetséges csapatok által való körülzárása, miközben a tulajdonképpen való körülzárást az osztrák 10. hadtestre bízták, a mely Przemysl vidékeről és közvetlen környékéről egészítődik ki. A megerősített hely most, kivéve az északkeleti védelmi vonal egy kis szakaszát, el van zárva minden összeköttetéstől, egyszerűsmond mindenféle vasuti összeköttetése is lehetetlen. Északon Jaroslau, valamint az éppen most elfoglalt Radymnó, délen Kyriv zárja el a vasuti összeköttetést, míg a Lemberg felé vivő vasuti vonal és ut a szövetségesek tűzének körletében van. Przemysl összeköttetése az orosz oldal felé alárendelt jelentőségű utakra van szorítva.

A megerősített hely — erődről nem lehet többé beszélni — elvesztette egykori jelentőségét és katonai tekintetben is annál kevésbé fontos a szövetségesekre nézve, mert ezek az első rohammal át tudtak hatolni a középső Sanon. De Przemysl neve még nem vesztette el egykori jó hangzását. Ezt a várat, amikor elesett, az orosz sajtó úgy jellemezte, mint a közép-galíciai fölszabadított uralom megtestesülését és mint a monarchia utolsó erősségét Galícia fölszabadított területén. Przemysl nevét elterjesztették az orosz nép minden rétegében és a vár elfoglalását mint legnagyobb nemzeti jelentőségű katonai tettet ünnepelték. Abban a pillanatban, amikor Prze-

mysl ismét elvesztik az oroszok, az orosz nép az orosz csapatoknak Galiciában való kudarcát a maga egész teljességében érezni fogják. És a dolog természetében rejlik és nem kerülhető el. Ez az esemény pedig be fog következni.

Az a Przemysl, amelyet most megszállva tartanak az oroszok, nem a megszokott értelemben vett vár. Erődjei elpusztultak és helyüket katonai szükségépítmények foglalták el, a melyeknek föltámasztópontjai a terepnek változatlanul maradt erődítményei. Lásznak talán, akik fölvetik azt a kérdést, hogy miért nem léptek föl a szövetségesek azonnal egész határozottsággal Przemysl ellen? És hasztalan áldozatot követelt volna, de különben is a mai orosz Przemysl nem akadályozza döntően a szövetségesek operációját. A megerősített helyen lévő ellenséges erők képelenek arra, hogy a szövetséges csapatokkal szemben sikerrel fölléphessenek és szertigazolt, ha az erőltetett eljárás helyett Przemysl tervszerű legyőzéséhez fordulunk. Ebből a célból nehez tűzéséget is előre fognak szállítani, a mi tekintettel a még mindig széltromboit vasuti összeköttetésre, néhány napig fog tartani, mert hiszen az agyuskal együtt hatalmas mennyiségű municiót is előre kell szállítani. A municiót gépkocsin kell szállítani, mert ez idő szerint a vasut egyrészt csak Lancutig, másrészt pedig csak a krosznó-sanoki ut feléig van helyreállítva. A jaroslau—przemysl vonal azonkívül több helyen még az ellenség tűzében van. Enneközva Przemysl ellen ostromszerű támadást fogunk intézni.

A megerősített hely valószínű ellenállásának idejét megmondani nehéz. A fronton azt hiszik, hogy nem sokáig tudja magát tartani. Mi meg lenetünk elégedve azval, hogy a megerősített hely el fog esni, hogy a közben hasztalan áldozatokat ekerütünk és hogy az ellenségnek súlyos erkölcsi és nem kevesebb anyagi kárt fogunk okozni.

Lembergől elköltözött az orosz bank

Krakó. A Nova Reforma írja: Az orosz állami bank lebergi fiókja bezantette a működést.

Románia és az oroszok.

Bukarest. A házak falain, hirdetési oszlopokon ma falragaszok jelentek meg, amelyek közlik a román néppel, hogy Olaszország megszakította összeköttetését régi szövetségeseivel s az entente-hoz pártolt anélkül, hogy Románia érdekeit figyelembe vette volna. A plakát végül felszólítja a lakosságot, hogy ezentul szüntessen meg minden háborus agitációt Oroszország érdekében. Hogy ki ragasztatta ki a plakátot, nem tudják biztosan, de kétségkívül oroszbarátok műve volt, akik ily módon akarják most Oroszországot megfélemlíteni, hogy Románia irányában engedékeny legyen.

A nyári idény küszöbén

elkötözés, lakasváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük elötizetöinket, hogy új lakcímet, a lap pontos szétküldése szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatalai idejekorán közöljék.

Tisza István gróf az olasz hitszegésről.

(A képviselőház és főrendiház háborus ülésszakának befejezése. — A miniszterelnök nyilatkozata.)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 26.

A képviselőház ma délelőtt tíz órakor tartotta a mostani háborus országgyűlés utolsó ülését. Mindjárt az ülés elején felszólalt Tisza István gróf miniszterelnök és nyilatkozott az olasz hadüzenetről. Azután Apponyi Albert gróf és Polónyi Géza beszéltek az olasz kérdésről. A beszédek után királyi kéziratot elnapolták az országgyűlést.

A főrendiház délután öt órakor tartotta ülését. A miniszterelnök ott is beszélt az olasz háborúról és azután kihirdették az elnapoló királyi kéziratot.

Az ülés iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozott. A képviselőház karzati jegyei már tegnap elfogytak és zsúfolt karzatok, zsúfolt képviselői padsorok előtt történt meg a miniszterelnök nagyjelentőségű nyilatkozata, amely kiterjedt az olasz hadüzenet megelőző perid olasz diplomáciai tárgyalások egész anyagára.

(A miniszterelnök az olasz kérdésről.)

Beöthy Pál elnök délelőtt tíz óra után nyitotta meg az ülést és bejelentette, hogy a miniszterelnök kíván szólni.

Tisza István gróf miniszterelnök a Ház minden oldalán megnyilatkozó általános érdeklődés közepette emelkedett szólásra. Előrebocsátja, hogy a hozzá intézett interpellációkra, amelyek az olasz válság ügyében történtek, a még folyamatban volt tárgyalások miatt nem áll módjában választ adni. Most, miután változhatatlan eseményekkel állunk szemben, tájékoztatni kívánja a Házat azokról az eseményekről, amelyek a háborút megelőzték. Utal a tekintetben a monarchia külügyminisztere által kibocsátott Vörös Könyvre, amelynek okmányaiából kitűnik, hogy az az állítás, amelyet Olaszország részéről hangoztatnak, hogy a diplomáciai viszony megszakítását a Szerbiához intézett ultimátum idézte elő, nem talál megerősítésre az okmányokban. Ismeretes, hogy Berehtold gróf volt külügyminiszter az ultimátum elküldése után kijelentette a nagyhatalmaknak, hogy nem célunk a területi hódítás Szerbiában. Az olasz állítás tehát nem áll m. g.

Ismerteti a tárgyalásokat, amelyeket az olasz kormányval folytatunk. Az olasz külügyminiszter 1914. augusztus 2-ikán kijelentette, hogyha nem is vesznek részt a háboruban mellettünk, a monarchiával szemben a szövetségi hűségnek megfelelően fogunk viselkedni.

(Viktor Emánuel távirata a királynak.)

A külügyminisztérium által kiadott Vörös Könyv tartalmazza azt a táviratot is, amelyet Viktor Emánuel olasz király intézett a múlt év augusztus másodikán uralkodóinkhoz. A távirat szövege a következő:

— Megkaptam Felsőged táviratát. Nem kell bizonyítanom Felsőgedet, hogy hittem, amely minden erőszakitást megért, hogy a béke fenntartását biztosítsa és mindent meg fog tenni, ami csak hatalmában áll, hogy a béke helyreállítását elősegítse, szövetségeseivel szemben szíves és barátságos magatartását meg fogja őrizni a hármasszövetségi szerződésnek, őszinte érzelmeinek és nagy érdekeinek megfelelően, melyet meg kell tartani. *Vittorio Emanuele.*

Felolvassa San Giunano volt olasz külügyminiszter levelét, amelyben az az alapgondolat, hogyha nem is vesznek részt Olaszország a háboruban, a monarchia katonai akcióit diplomáciai uton fogja támogatni.

A monarchia elfogadta azt az olasz álláspontot, hogy ha szerb területet elfoglaltunk, az esetben kártalanítjuk Olaszországot. Mivel Szerbiából kivonultunk, a kérdés aktualitása elveszett. Januárban az olaszok visszatértek a kompenzáció kérdésére. A megegyezés lehetetlennek látszott, mindamelllett a monarchia Olaszország semlegességeért hajlandó volt területet is áldozni. Harmadévhavi tárgyalás után Sonnino olasz külügyminiszter teljesen elzárkózott, sőt ellenséges magatartást tanúsított és lehetetlenül súlyos követelésekkel állott elő. Még ekkor is folytatuk a tárgyalásokat, mert lehetetlennek tartottuk, hogy civilizált állam, ha békésen megkap mindent, más eszközök-höz forduljon. Az olasz nép békeszerető, de a kormány terrorral dolgozott. Egyedül áll a világtörténelemben Olaszország hadüzenete, amely nekünk támadt, amikor békésen mindent megkaphatott volna. Mikor az oroszok tulerejét már megdöröltük és gigászi küzdelmeinket már-már diadallal befejeztük, akkor tör ellenünk Olaszország.

Megleptük a világot eddig is, most még inkább meg fogjuk lepni akcióképességünkkel, egységünkkel. (Viharos taps.)

Maria Terézia ideje megismétlődik. Ismét mi sietünk a monarchia megmentésére az orvátámadás ellen. (Viharos éljenzés.)

(Az ellenzék szónokai.)

Ezután Apponyi Albert gróf szólalt föl és annak a nézetnek adott kifejezést, hogy a magyar haza polgárai partikulonbás nélkül egyek az olasz túlkapasok ellen megnyilatkozó hangulatban. Hasonló értelemben szólalt föl Andrássy Gyula gróf is, aki elítéli Olaszország magatartását.

(Mi van a hármasszövetségben?)

Szünet után Polónyi Géza interpellál a megállapítja, hogy külpolitikai kérdésekben az ellenzék nem terhelte teljességgel. Kívánja, hogy a kormány nozza nyilvánosságra a hármasszövetségnek azt a részét, amely reánk és Olaszországra vonatkozik.

Tisza István gróf az interpellációra válaszolva kijelenti, hogy a hármasszövetség egységes szerzőcsende van foglaltva. A Balkán kérdésre vonatkozólag külön megállapodás nincs, míg az albán kérdést külön jegyzékben rendeztük. Annak, hogy a hármasszövetségnek Olaszországra vonatkozó részét közzetegye a kormány, akadályja nincs, de ebben az ügyben csak szövetségeseinkkel egyetértőleg járhatunk el.

Polónyi Géza a választ tudomásul veszi, a Ház színten.

(A Ház elnapolása.)

Tisza István gróf miniszterelnök bejelentette, hogy királyi kézirat érkezett az országgyűléshez. Az elnök kihirdeti a kéziratot, amely az üléseket elnapolja.

Befejezőül az elnök méltatja a háborus ülésszak munkáját. A halás elismerés szavával emlékezik meg hadseregünk és a szövetségeseink diadalaival, a társadalom áldozatkész-ségéről. A lelkes összhangot nem zavarja meg az olaszok erkölcsötlen arulása, ellenségeink szaporodásával csak növekszik energiánk, a győzelem nem maradhat el.

Az ülés délután kettőkor ért véget.

(A főrendiház ülése.)

A főrendiházat délután öt órakor a szokásos formában közölte nyitotta meg Josika Samu báró elnök Tisza István gróf képviselői-nazi beszédere utalva bejelentette az olasz hadüzenetet. A közönség és a kormányra — mondotta — újabb kötelezettségek és feladatok várnak. Bizik abban, hogy a főrendiház ezután is teljesíteni fogja kötelezettségét. A kormány igyekszik végső erőnk megfeszítésével igazságunkat diadalra juttatni.

Csernoch János hercegprímás az olasz hadüzenettel foglalkozva kijelenti, hogy nem lehet méltó szavakat találni megbotránkos-sunk kifejezésére. Csüggedni azonban nem szabad. Hadseregünk és szövetségünk teljesíti kötelezettségét, igaz ügyünk diadalra jut. Is-ten éltesse a királyt és a hazát. (Hosszas és lelkes éljenzés.)

Az elnök záróbeszédében szövetségeseinket a hadseregünket dicséri, majd a királyt és hazát élíti. A főrendek lelkes éljenzése közepette az ülés véget ér.

Hogyan kell élelmezni a lakosságot a háboru alatt.

(A temesi kormánybiztos nyilatkozata az Aradi Közlöny munkatársának.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 26.

Lapunk mai számában írunk arról, hogy Arad megye községeiben milyen garázdálkodást visznek véghez az élelmiszer-uzsorások. Sok panasz hangzik el Arad város élelmezése körül is és naponta hasábokat lehetne megtölteni a piaci mizériák leírásával.

Nálunk és általában a Délvidéken Temesvárt és Temes megyét szokták mintául oda-állítani, mint ahol a lakosságnak legkevesebb oka van panaszra, mert a háboru alatt is tisztességes áron tud élelemhez jutni. Nagyon idő-szerűnek találtuk, hogy tegnap Aradon levő Joanovich Sándor temes megyei kormánybiz-tossal beszéljünk, mert neki tulajdonítanak legnagyobb szerepet Temesvár és a vármegye élelmezési viszonyának állandó gondoskodása körül.

— Leghelyesebb volna — monda a kormánybiztos — ha az érdeklődők átjárnának Temesvárra azt az élelmezési szervezetet tanulmányozni, amelyet Lindner Armin Temesvár gazdasági tanácsnoka dolgozott ki. En mindenben készséggel támogatam a várost és a vármegyét. Azt mondhatom, hogy ennek a kérdésnek helyes megoldása lehetetlen bizonyos kis erőszakosság nélkül, mert az élelmiszer-uzsorásokat másképpen nem lehet ártalmatlanná tenni. Az ilyen apró erőszakosságok senkinek se ártanak, sőt ellenkezőleg: hasznára vannak a közönségnek és mondhatom, hogy Temes- és Krassószörényvármegyében ahol én kormánybiztos vagyok, a lehetőséghez képest elég jól oldottuk meg ezt a súlyos ügyet és — senkise panaszkodik a megoldás ellen.

— Az orvoslást ott kezdtem, hogy a két vármegye területére kimondottam a kivételi tilalmat. Tudtam, hogy ez nem marad állandóan érvényben s a minisztérium megfogja semmisíteni intézkedésemet, de azt is tudtam, hogy amíg az ügy végig megy a hivatali re-tortákon, a két vármegye élelmezési viszonyai némileg megjavulnak. A minisztérium csak-ugyan megsemmisítette a kivételi tilalmat — ki-mondta rendeletemet, de időközben eltelt vagy leleasandó és az élelmiszer uzsorások meg-szokták, hogy a két vármegyéből nem lehet élelmiszeiket kivinni. Most aztán, hogy a mi-nisztérium megsemmisítő leiratának hirtelen ment, nyakra-tőre vettek tojás- és baromtikereske-désre szóló iparigazolványokat olyan egyének, akiknek más foglalkozásuk van s jól megél-hetnek, de gondolták, hogy az élelmiszeik ke-reskedésével most sok pénzt lehet keresni, tenat lecsaptak kivétel cég tulajdonosoknak. Ezen a bajon úgy segítettem, hogy a kétesebb elemektől megvontam az iparigazolványt. Az is jó eszköznek bizonyult, hogy a miniszter-elelmezési rendelet alapján (amely az elsőrendű szükségleti cikkek árdrágításának

megbüntetését előlma) a visszaélésben, a drágításban résztvevőket a legszigorúbban megbüntettük a így megfélemlítették a többi uszorásokat.

— Az köztudomásu, hogy egyes élelmi-szerkereskedők bebarangolják a falvakat és összeszedik a tojást, baromfit, zöld főzeléket. Ezt az én két vármegyémbe lehetetlen megtenni. Nálunk az a módszer, hogy viszonteladó a falvakban csak akkor vásárolhat, ha az én aláírásommal ellátott igazolványa van. A községi jegyzők szigorúan ellenőrzik ezt és ha valaki az igazolvány nélkül akar vásárolni,

kiutasítják a faluból. Én pedig ilyen igazolványt csak azoknak adok, akikről tudom, hogy nem szállítják el az élelmiszereket más vármegyékbe és nem uszoráskodnak az áruikkal.

— Sok bajunk volt a konzervgyárak számára történő vásárlásokkal is. Nagynehezen bár, de mégis segítettem ezen is. Kikorestem azt a miniszeri rendeletet, amely kimondja, hogy csak meddő teheneket szabad levágni. Ebből egy kis vita támadt a katonai hatóság és én között, azonban mégis el tudtam azt érni, hogy ma már nem pusztítják annyira a szarvasmarha állományt, mint ezelőtt.

Nem akar nyílt harcot az olasz hajóraj.

Flottatámadásunk hatása Itáliában. — Pusztulás az adriai partokon. — A olasz király Florencebe költözik. — Németország is hadban áll.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Bécs—Berlin—Róma, május 26.

Luganóba érkezett hírek szerint a monarchia flottaakciója által az adriai olasz parton okozott károk igen nagyok. Az olasz tengerészeti szakértők határozatlanok abban a kérdésben, hogy az olasz flotta betebocsátkozzék-e nyugt harcba, hogy remossa Lissa szegyenét, vagy pedig angol példára a flottát a nyugati parton biztos helyen koncentrálják, türve ezzel flottánk támadásait a nehezen védhető partok ellen. Habár D'Annunzio és az abruzzoi herceg az előbbi terv mellett vannak, mégis az utóbbi eset a valószínűbb. Vége az olaszok háborus kedvének.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti Chiassoból: Olaszországból jövő utazók elbeszélnek, hogy az olasz partvidéket flottánk támadása következtében igen nagy kár érte. Egy Jesiből jövő utas elmondta, hogy a bombázásnak ott kétszáz áldozata volt. A hangulat igen nyomott, a háborus heccelők nagyon lecsendesedtek, a tüntetések egész elmaradtak. A moziban visszhang nélkül peregnék le a hazafias képek.

Flottatámadásunk eredményei.

Lugano. A római lapok utasok elbeszélése nyomán írják, hogy Anconában reggel kilenc órákor jelent meg a tizenegy hajóból álló ellenséges flottita, amely a kétszáz kilométernyire fekvő Pólából jött. A flotta tüzelését a kikötőre és a pályaudvarra irányította. A tüzelés öt óraig tartott s eredményeképp öt lokomotív könnyen megsérült s a rákpart is sérüléseket szenvedett. Egyidejűleg egy másik hajó a sinigaglia-anconai vasutat lőtte. Két waggon elegett.

Milano. A Corriere della Sera írja: A porto-civita-nova recanati vasutvonal megsérült. Anconában az ellenséges flotta tüzelése a vonatot találta el.

Lugano. Velencéből jött menekültek beszélik, hogy a lagunák városában kétségbeesett a hangulat. Alig van kenyér és tengerliszt. Május huszadikától csak katonavonatok közlekednek.

Amsterdam. A Manchester Cuardian írja: Két repülőgépink összesen tizenegy bombát dobott a velencei arzenálra, amely kigyulladt. A kár még nincs megállapítva.

Olasz jelentés a flottaakcióiról.

Lugano, május 25. A Corriere della Sera jelenti Riminiből: Hajnali három órákor a szemaforista háromkéményű gőzöst látott, a melyet távolról más hajók követtek. Ugyanabban az időben egy kormányozható légballó örkált a tengerpart fölött, amely, a mint látszott, a hajókkal együtt operált. A szemaforista nyomban hírt adott Veizenóba és Anconába. Négy órákor a hajók csakély távoliságból nagy kaliberű gránatokkal bombázni kezdtek a kikötőt. Ugy látszik, leginkább a ferrara-rimini-bolognai vasuti csomópont volt az operáció tárgya, mert ott okozták a legtöbb kárt. A hajók a várost is célba ejtették, de ott nagy kárt nem okoztak. Reggeli öt órákor a hajók eltávoztak Riminiből és olasz hajóktól üldözve, elvonultak. Anconában a kikötőt és a vasuti állomást bombázták és csaknem összerombolták. Néhány lövedék a városra hullott. Egy vonatot robogása közben eltaláltak.

Florenobé költözött az olasz udvar.

Kopenhága. Az olasz udvar székhelyét Florencebe tette át, ahol a főhadiszállás és a Vörös Kereszt székeinek.

Olasz-francia viszálykodás a champagne-i vezérleten.

Genf. Cadorna gróf olasz vezérkari főnök tiltakozik az ellen, hogy a Champagne-ba küldendő olasz csapatok felett franciák vegyék át a főparancsnokságot. A csapatok ép emiatt meg el sem indultak. Hogy a konfliktust elintézhessék, az olasz király és Poincaré találkozni fognak a határon.

Háboru ellen tüntető tartalékosok.

Bern. Azt a hadtestet, amelyet a lybiai védősereg megerősítésére szántak s amelyet Romában koncentráltak, hirtelen Bresciába szállították a monarchia elleni hadműveletek céljaira.

Zürich. Svájci lapok jelentik a határról: Turinban a bevonuló tartalékosok tüntetve és a kormányt szidalmazva vonultak át a városra.

Zürich. A Milanoba bevonuló tartalékosok súlyos tübbelemserítéseket követtek el tisztjeik ellen. Az aktív katonaság közbelépett. Az incidensnek sok súlyos sebesült az áldozata.

Az első szárazföldi összetűzések.

Trieszt. A helytartóság egyik előkelő tisztviselője az első harcokról a következőket mondotta:

— Közvetlenül a hadüzenet után a görzi és gradiskai határszélen jártam. A hadüzenet után a határszéli hidakat felrobbantottuk, puska-lövés azonban egyik részről sem esett. Ejjel

két órákor Görz felett megjelent egy fényszóróval felszerelt olasz repülőgép, azután azonban anélkül, hogy bombákat dobott volna le, az olasz határ felé eltűnt. Reggel ismét felbukkant a repülőgép, mely elröpült Monfalcone felett. Az állomási órág többszörös sortüzet adott rá. Legalább egy lövésnek célt kellett érnie, mert a repülőgép hirtelen megingott, azután lefelé vágódva eltűnt a jelenet nézői elől. Egy óra mulva ezután Strassaldo községnél Cervignano mellett közvetlenül a határon olasz lovaskülönítmény bukkant fel. Felderítő csapataink erős tüzeléssel fogadták az olasz lovasságot, amely több sebesült s halott hátrahagyásával a leggyorsabb iramban eltűnt. Rá egy félórára megdördültek ágyúink, amelyek több lövést tettek a határszéli olasz területre. Néhány határmenti község már délben lángokban állott. A falvak égését a trieszti tengerpartról jól lehetett látni.

Németország hadban áll Itáliával.

Berlin, május 26. Illetékes helyről közlik: Az a körülmény, hogy Olaszország Németországnak formálisan nem üzente meg a háborút, nem akadályozza meg azt, hogy Németország az Ausztria és Magyarországnak megüzent háboru után Olaszországgal szemben szintén hadbanlevőnek tekintse magát.

Száz milliót érő hajót foglaltak le az olaszok.

Lugano. Olaszország minden olasz kikötőben foglalta a monarchia és Németország hajóit. A foglalt hajók értéke száz millió lira.

Az olasz szociálisták akciója.

Chiasso. A parlamenti szociálisták és a szocialista párt állandó komitét szerveztek Romában a proletárok érdekeinek megvédésére. Ez alkalommal különösen hangoztatták helyzetért való felelősségeket az uralkodó osztályra való hárlását.

A szürke Madonna.

Chiasso, május 26. A katonai parancsnokság elrendelte, hogy a milánói dóm legmagasabb csucsán lévő aranyozott Madonnát teessék át szürkére. Munkások továbbá eltávolítják a dómnak értékes festett ablakait. A dóm többi műkincsét is biztonságba helyezik.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Nagy Nordisk-drama az Apollóban. (A csepürágó.) Az artista drámákat mindig szívesen látja a mozibájos közönség, mire azoknak a millióje az ismeretlenség ingerével hat az emberekre. Egy ilyen zszerű, nagyszabású drámát: A csepürágókat mutatja be esütörtökön az Apolló-színház. Egy artista család megrázó tragédiája játszódik le előttünk a darabban. Markó, a cirkusz attrakciója, egy új Tell Vilmos, aki felesége fejéről a cirkusz publikumának visszafojtott lélekzete mellett egy almát ló le. Az artista megtudja, hogy felesége megcsalja. Bosszúra határozza el magát. Este a cirkuszban tegyverének csövét nem az almára hanem hűlen felesége szívere irányítja. Az asszony holtan terül el. Markót a bíróság fölmenti, mert nem tudja rábizonyítani a szandekosságát. Évtizedek telnek el. Marcó kisleánya műlovarnó lesz. Egy idősebb katonatiszt udvarol neki hevesen. Az öreg komediás leánya csábítójaiban felismeri az egykori fiatal hadnagyot, akinek boldogtalan életét köszönhetette. Nem gondolkozik, tegyvert ragad s élete megrentőjét lelövi...

A bárányosi hűtlenségi per.

(Hadbíróvási tárgyalás Pancsován. — Az összes vádlottakat felmentették.)

— Távirati tudósítás. —

Pancsovára száll ki a hadbíróóság.

A bűnper nagy anyagára és a kihallgató tanúk nagy számára való tekintettel a szegedi hadosztálybíróóság kiszállt Pancsovára és május hó 17-én a városi székház közgyűlési termében kezdte meg ennek a monstré bűnpernek nyilvános tárgyalását. A tárgyaláson Hajós Gyula honvédőrnagy elnökölt, a tárgyalást Pokomándy Béla dr. őrnagy hadbíró vezette, a haditörvényszék tagjai voltak Perlaky Lajos és Dolinka Vazul századosok, Hubacsék Béla főhadnagy és Kornias Béla dr. főhadnagy, mint pótbíró. A jegyzőkönyvet Thaimer Fedor dr. főhadnagy vezette, a tolmácsi tisztet Pap Tivadar dr. látta el.

A honvédugyészséget Szende Vilmos dr. főhadnagy hadbíró képviseli, a vádlottakat Pisztor Egon dr. szegedi, Graber László dr. és Pasau István dr. pancsovai ügyvédek védik.

A vádlottak tagadnak.

A vádlottak kihallgatása foglalta le a tárgyalás első napját.

Ardeleán Koszta bíró beismeri, hogy szeptember 11-én Torontálmáson járt, de nem azért, hogy naderőnket kikémlelje, hanem hogy az odamenekült segédjegyzővel és a Galagonyásra menekült jegyzővel megbeszélje, hogy lehetne a község marhaállományát a betörő szerbek kezére jutásától megóvni. Szeptember 12-ikén Murár Szima esküdttel és Popovics Tódor pénztárossal elment Borcsára, de nem jutott a községbe, mert mielőtt a község szélén meglátta a szerb katonákat, visszafordult. Azért ment Borcsára, hogy az állam által a két község részére kiadott és a takarékpénztárba elhelyezett államsegély felosztása dolgában megállapodásra jusson, mert a népnek nem volt kenyere, éhezett és követelte a segély felosztását. Nem kémkedett. Egy szerb katona éjjel beállított hozzá, nála aludt, reggel elvitte a fia ruháját és tírával Pancsovára fuvaroztatta magát, de alig ért a községen túl, leszállt a kukoricásba. Senkit megadásra nem szólított, a szerbket meg nem vendégelte, velük nem érintkezett.

Popovics Tódor községi pénztáros az államsegély kiosztása dolgában készült a bíróval Borcsára s az eseményeket ugyanugy adja elő, mint a községi bíró.

Murár Szima járt a bíróval Almáson a marhaállomány biztonságba helyezése céljából a segédjegyzővel és készült Borcsára az államsegély kiosztásának megbeszélése végett. Nem kémkedett. Tagadta a terhére rótt cselekményeket.

Dshelyán Miklós községi irnok beismeri, hogy szeptember 10-ikén Almásra menekült Popeszku lelkésszel, de miután a bírótól hallotta, hogy a szerbek be nem törtek, 11-ikén visszament. Szerb katonával nem is beszélt.

Popeszku Damján görög keleti felkész szeptember 10-ikén Almásra menekült a családjával. Másnap ünnep lévén, visszament Bárányosra. Tizenkettedikén épen lakása előtt állt, mikor jött három szerb katona. Kezet fogtak vele. Kérdezték, hogy van. Azt felelte, elég rosszul a szemükre hányt, hogy ezt a szegény községet a háboru óta bombázzák. A katonák bementek a koresmába, többet nem is látta őket. Hivatkozik multjára, mely kizárja a vádat. Két ellensége, Anyin Szima és Popeszku János jelentették fel. A kémkedés vádjá ellen felháborodással tiltakozik.

Magyar Pál és Hegyán Pál vádlottak előadják, hogy szeptember 12-én, amikor kocsijukkal a mezőre igyekeztek, három szerb katona ugrott ki a kukoricásból, akik szuronyt szegezve kényszerítették őket a megállásra és arra, hogy vigyék be őket Pancsova felé. A féluton a katonák leszálltak. Mászt nem tettek.

Popeszku Péter előfogatos beismeri, hogy a bíró parancsára őt és Murár esküdtet szeptember 10-én Almásra vitte a segédjegyzőhöz. A vádiratban felsorolt cselekményekben semmi része.

Alga György és Idvorján Szima előadják, hogy szeptember 12-én, amint a mezőről gyalog hazáig igyekeztek, három szerb katona szuronyt szegezve megállásra kényszerítette őket. Idvorján Szima egy katona őrizete alatt az uton maradt. Alga Györgyöt lenyegtetéssel kényszerítették, vezesse őket a bírónak.

Sztojkov Lázár igaz, hogy a koresmában volt, mikor a szerb katonák a koresmában étkeztek, de sem nem éltette, sem nem éljenezte őket.

Hatvanöt tanu.

Kedden délelőtt kezdte meg a haditörvényszék a megidezett hatvanöt tanu kihallgatását. A kihallgatás csütörtökön este ért véget. A haditörvényszék a legteljesebb elfogulatlansággal, pártatlansággal és részletességgel igyekezett a tanuk vallomásából a valóságot megállapítani. A vád és védelem lojálisan támogatták a bíróságot ebben a törekvésében.

A kihallgatott tanuk, három kivétellel, mind kedvezően vallottak a vádlottakra. A két feljelentőt Anyin Szimát és Popeszku Jócat, akik nyomozati vallomásuktól eltérően s ingadozóan vallottak a akiknek előadása igen sok részben kézzelfogható valótlanoságnak bizonyult, a haditörvényszék az esküdtől elzárta. A pénteki nap délelőttjét okiratok felolvasása foglalta le s miután délután rendkívüli közgyűlés volt, a perbeszédék megtartását délután öt órára halasztotta az elnök.

Felmentő ítélet.

Pontban öt órakor nyitotta meg újbol a haditörvényszék einöke a rórtárgyalást s felhívta Szende Vilmos dr. honvédugyészt vádiratának előterjesztésére.

As ügyész hosszabb vádbeszédben fenntartotta korábbi álláspontját s a vádirat értelmében vádat emelt valamennyi vádlott ellen a kbtk. 827. paragrafusában kördírt, az állam hadierője elleni büntett miatt s miután anybitó

körülményt fenforogni nem lát, a legsúlyosabb büntetés kiszabását kéri.

Pisztor Egon dr. védő kimutatja, hogy a cselekmény elkövetése logikai és lélektani lehetetlenség, bizonyíték nincs s ezért felmentést kér.

Graber László dr. Murár Szima esküdt és Popovits Tódor községi pénztárnok védője kimutatja a bűntény keletkezésének történetéből, hogy a főtárgyalás adatai szerint a feljelentés boszu műve, a feljelentőknek a nyomozás során tett hazudozásai s a szerződött hamis tanúk ingadozó nagyotmondása a főtárgyalás során pozdorjává törektek. A vád tanuit a haditörvényszék a bizonyított ellenséges viszony és vallomásuk bizonyított valótlanúsága miatt meg sem eskette. Ilyen bizonyítási anyag után csak felmentő ítélet jöhet.

Pasku István dr. Popeszkó Damján védője ismerteti azokat a küzdelmeket, melyeket a délvidéki románság a politikai és egyházi téren vív. Kimutatta, hogy védelem ezekben a harcokban vezérszerepet vitt. Ez és a főtárgyaláson bizonyított mindenkori hazafias magatartása kizárják, hogy a vádbeli cselekményt elkövette. S miután a legcsekélyebb bizonyíték sem támogatja a vádhatóság álláspontját, felmentő ítéletet kér.

A perbeszéd befejezése után este nyolc órakor az elnök a tárgyalás folytatását másnap reggel fél kilenc órára halasztotta.

A felek rövid vizsgálatára után a bíróság tanácskozással vonult vissza.

Szombaton pontban uzenként órakor hirdette ki Pokomándy Béla dr., tárgyalásvezető hadbíró az ítéletet, mely szerint a haditörvényszék az összes vádlottakat a vád alól felmenti és azonnali szabadságra helyezését elrendeli, mert a főtárgyalás adatai szerint a vádbeli cselekmények elkövetése nem nyert bizonyítást s tulajdonképpen a vádba helyezett cselekmények nem is bűncselekmények.

Az ítélet ellen a honvédelmi ügyész semmiségi panaszt jelentett be.

Öngyilkos bácskai milliomos fia.

(Minden áron a halálba.)

Aradi hírlap.

Kolozsvár, május 26.

Körülbelül egy évvel ezelőtt történt, hogy Kolozsvárt öngyilkossági kísérletet követett el Manojlovics Sándor dr. szabadkai ügyvédjelölt. Manojlovics rendkívül előkelő, dúsgazdag szabadkai családból származott, édesapja Manojlovics Vladisláv dr. ügyvéd, a szabadkai szerb görög keleti hitközség elnöke.

A kúrióz megjelenésű, szimpatikus fiatal-ember kiváló sakkozó volt, egyike az ország legjobb amatőr-játékosainak. Kolozsvárt szerényen élt, eleinte majdnem teljes visszavonultságban. Csak azokkal a szerb egyetemi hallgatókkal érintkezett, akikből néhány éve egész kotomára való diákoskodott Kolozsvárt.

A fiatal jogszigorító aztán társaságba kezdett járni s eljegyezte magát egy kolozsvári úri leánnyal. A család azonban ellenkezett, hogy hűk magyar és izraelita vallású leányt vegyen feleségül s a szerelem s a család iránt érzett érzelmi szálak dilemmájára végzetes tette sarkalta: öngyilkossági kísérletet követett el. Az orvosok azonban akkor megmentették az életnek.

A hosszú kitérés után Manojlovics sor alá került, de akkor nem várt be. Mikor aztán a művészt szabadkai orvospanamát leleplezték, az alkalmatlannak talált katonaköteleseket újra sorozták s most már kimondták a „taughen“-ot Manojlovicsra is.

Néhány hónapig katonáskodott a fiatal ügyvédjelölt, de utóbb felülvizsgálatra küldték Budapestre s a múlt hét szombatján felülvizsgálat után hosszabb időre szabadságot kaptak. Másnap Manojlovics megmérgezte magát. Szüleinek megváltatották. Szabadkára a megdöbbentő hír, mire a szülők intézkedésére a Pajor-szabatoriumba vitték gyógykezelés végett a mindenáron megadni akaró Manojlovics Sándort. A család felutazott Budapestre s mikor vála-

menyire könnyebbült az öngyilkos fia állapota, édesapja visszautazott Szabadkára s csak édesanyja és nővére maradtak mellette. Alig ért azonban haza az öreg Manojlovics, távirat várta otthon: fia kiszökött.

Az öngyilkos ifjút szülei hazavitték és beszentelés után a szerb temetőben levő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra holtestét.

Olasz háboru a Szabadság-téren.

(Rendőrök, csendőrök és diákok. — Megakadályozott „engedély nélküli” tüntetés.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 26.

A főváros polgársága ma este nagyarányú lelkes tüntetést rendezett Olaszország ellen és hűségeseink mellett, Budapest mintájára, ahol egyébként maga Bárczy István polgármester hirdetésében szólította fel a főváros lakosságát, hogy minál nagyobb számban jelenjenek meg és imponánsa tegyék a hazafias tüntetést, Aradon is készséggel ma délután tüntető felvonulásra, amelynek azonban a budapestinél egészen más sorsa lett.

A középiskolák felsőbb osztályának növendékei, hogy kifejezést adjanak izzó gyűlöletüknek, amely ellenállhatatlan erővel ott lobog ifjú szívükben galád és hitszegő szövetségünk iránt, elhatározták, hogy ma délután hat órakor a Szabadság-téren gyülekezzenek és tüntetve, Olaszországot abcugolva, fegyvertársainkat éltetve végigvonulnak a város főbb utcáin. Ez volt a terv, amelynek keresztülvitele azonban meghiúsult. Szuronyos csendőrök és grombaságokkal felfegyverzett rendőrök akadályozták meg a mindnyájunk lelkében élő hangulat kitörését és elfojtották érzelmeink szabad nyilvánulását.

Zuhogott az eső hat óra felé, a Szabadság-téren mégis nagy számban gyűltek össze a diákok, akik rendezői voltak a tervbevetett tüntetésnek. A diákokon kívül megjelent azonban Vida Vilmos rendőrfelügyelő is néhány rendőrrel, valamint egy szakasz csendőrrel és több detektívvel. Mintha legalább is egy lázadást kellene elfojtania, olyan apparátussal vonult fel a hivatalos hatalom, és csakhamar kitűnt, hogy a közgei irtózatoss tévedésben vannak. A Szabadság-teret az olasz határnak nézték, a hazafias tüntetőket pedig olasz katonáknak, olyan elkeveredett dühvel és kiméletlenséggel támadták rájuk. Mikor az első felszólításnak, amelynek ele csupán a tüntetők nőági ősei ellen irányult, nem volt meg a hatása, a még élesebb szuronyokra került a sor, és azok mutogatásával tisztították meg a buzgó csendőrök a Szabadság-teret a diákoktól. A nemzeti színi és német lobogók alatt felvonult ifjúságot beszoritották az Eötvös-utcaiba, a diadalmos offenzívát folytatva pedig innen is elűzték a tüntetőket. Az ütközet különben is a legteljesebb sikerrel végződött a támadókra nézve, mert míg a diákok egyike a szuronyos csendőrök gyengéd támogatása következtében elesett, addig a csendőrök és rendőrök valamennyien éppen maradtak.

Teljesen érthetetlen a rendőrségnek ez a magatartása a hazafias és lelkes ifjakkal szemben. Rendzavarástól igazán nem lehetett volna tartani, annál kevésbé, mert csupa intelligens megbízható fiatal emberből állott a tüntetők tömege. A háboru elején télenül nézte a rendőrség, amint igen vegyes elemekből álló tömeg naponta járta végig tüntetve az utcákat. Ha akkor szabad volt, miért ne lehetne most, amikor igazán komoly, magasztos érzés megnyilvánulás lett volna az Olaszország elleni demonstráció, kifejezője minden magyar ember egyforma érzelmeinek. A közrendnek cseppet sem ártott volna a tüntetés, a lelkes hangulat ébren tartására, fejlesztésére meg éppen üdvös hatással lett volna. Annál különösebb a rendőrség taluzgó és erőlyes viselkedése, mert Green Nándor kapitány néhány nappal ezelőtt jelentette csak ki az Aradi Közlöny munkatársa előtt, hogy helyesnek tartaná, ha most is, úgy mint a háboru kitörésekor, a néphangulat megnyitvánulna. Ugy látszik azonban a rendőrségen nem mindenkinek van a főképítánnal egyező véleménye ebben a kérdésben.

A rendőrség részéről egyébként azt az információt kaptuk, hogy a diákok nem kértek előzetes engedélyt a tüntetésre és ezért kellett őket szándékuktól eltiltani. A diákok közből az-

zel szemben azt hallottuk, hogy délután felkerekedtek Berecz Ferenc rendőrkapitányt, hogy engedélyt nyerjenek tőle, a rendőrkapitány azonban azt válaszolta, hogy a tüntetést nem tartja időszerűnek és azt kívánta, hogy a tanárok vállaljanak garanciát arra nézve, hogy rendzavarás nem történik.

H I R E K. LEGÜJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.
(Táviroda, cenzurázva.)

Athén. A Triumphot hír szerint német tengeralattjáró süllyesztette el. A találás pillanatától Triumph mindössze tizenkét percig uszott még. Az elsüllyedt cirkálóval hétszáz ember pusztult el. A szövetségeseink tengerészeti vezérkarában nagy a riadalom, mert beigazolást nyert, hogy a Földközi és Aegei tengerekben német tengeralattjárók működnek. Az angol kormány lépést tett a görög kormány-nál, hogy a tengerparti lakosság jutalomdíj ellenében jelentse be a gyanus hajókat.

Bécs. A király a hadsereg tábornoki karában német mintára új rangot kreált. A vezérezredesi (Generaloberst) rang sorban a tábornagy rang után következik. Az osztrák-magyar hadsereg első vezérezredese a király Jenő főherceget nevezte ki.

Lugano. Este közelében (ahonnan az este-i hercegség nevét veszi) a csöcselék megtámadta és kifosztotta a Cattajo kastélyt, amely Károly Ferenc József trónörökös tulajdona. A támadók leütötték a kastély őreit és behatoltak a termekbe, ahol pusztítottak, fosztogattak.

Páris. Olaszország hadizenete után Poincaré köztársasági elnök táviratot intézett az olasz királyhoz és táviratában azt közli, hogy örvend, amidőn a két testvéremzet együtt küzdnet a civilizáció védelmére és az elnyomott népek felszabadításáért.

Pétervár. A Russkije Invalid az északi hadihelyzettel toglalkozó cikkében azt írja, hogy az orosz hadsereg azért volt kénytelen Galiciából kivonulni, mert az angolok és franciák a nyugati harcterén nem toglalkoztatták elege a nemeket. Az orosz hadvezetőseg most Opatowtoi Kolomeaig terjedő harcra harmincöt hadtestet vont össze és itt hatalmas, döntő csatát készít elő. Ez a csata lesz a világháboru legfontosabb eseménye.

Berlin. Beírta berlini olasz nagykövet ma reggel öt órakor különvonaton elutazott Svájc felé. A svájci határig Vilmos császár megbízásából Falkenhayn őrnagy kísérte a különvonatot.

Bécs. A király Haus tengernagy flottaparancsnokhoz táviratot küldött. A király táviratában szeren- osét kíván a hajóhadnak ahoz a messzire elhíllatszó válaszhoz, a mellyel Olaszország hadizenetere az ellenseges partok merész megtámadásavai felelt meg.

Lyon. Az Avanti két politikai szerkesztőjét letartóztatták és a lapot elfojtották, mert az Avanti legutóbb

Junius 7-ig meghosszabbították a hadikölcsön aláírását.

(Aradon a mai napig 11 és fél millió koronát jegyeztek a második hadikölcsönre.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 26.

Tekintettel különösen a kisebb község részéről történő tömeges második hadikölcsön jegyzésekre, amelyeknek lebonyolítása a pénzügyminiszternek a hadbavonulások folytán erősen megcsökkent személyzetével jelentékeny technikai nehézségekbe ütközik, valamint arra, hogy az eredeti aláírási határidő legnagyobb része alatt a közvélemény elsősorban az olasz kérdés fejleményeivel foglalkozott, úgy, hogy a hadüzenet megtörténte óta jóval nagyobb számmal fordulnak elő jegyzések, mint azelőtt, amiből kétségtelen, hogy a hadüzenet nemcsak olyanokat fog kölcsonjegyzésre buzdítani, akik eddigelé nem jegyeztek s az olasz háboru elkerülése esetén talán nem is jegyeztek volna, de újabb és nagyobb jegyzésre serkenti azokat is, akik idáig már jegyeztek, Teleszky János pénzügyminiszter elhatározta, hogy az aláírási időtartamát junius hetedikéig bezárólag meghosszabbítja.

E tárgyban a pénzügyminiszter a Budapesti Közlöny csütörtöki, május huszonhetedikéi számában hirdetményt tesz közzé, amely szerint az 1915. évi öt és fél százalékos magyar királyi adómentes állami járadékkölcsönre és a hat százalékos magyar királyi adómentes állami járadékkölcsönre vonatkozólag május nyolcadikán kiadott aláírási felhívásokra való hivatkozással ezennel közhírré tétetik, hogy a szóban forgó kölcsönökre nézve a május tizenketedikétől, május huszonhatodikáig bezárólag megállapított aláírási határidő meghosszabbíttatik olyképp, hogy a nyilvános aláírás a hivatkozott aláírási felhívásokban felsorolt hivatalos aláírási helyeknél és az azok által a pénzügyminiszterium jóváhagyásával felhatalmazott intézeteknél május huszonhatodikán tul még junius hetedikéig bezárólag is történhetik.

A május huszonhetedikéi és junius hetedikéi közt történő aláírásoknál az aláírási ár, ha az aláírásakor az egész aláírt összeg befizettetik:

- 1., az öt és fél százalékos járadékkötvények minden száz korona névértékéért kilencvenegy koronában,
- 2., a hatszázalékos járadékkötvények minden száz korona névértékéért kilencvenhét korona hetven fillérben állapíttatik meg.

Az aláírási felhívásokban körülírt kedvezményes fizetési módokat igénybevétele esetén a részben fizetéseket a meghosszabbított aláírási időben történendő jegyzéseknél is az aláírási felhívásokban megállapított időpontokban teljesítendőek és így a részben fizetési kedvezmény igénybevétele esetére az aláírási ár: 1., az öt és fél százalékos járadékkölcsönnél kilencvenegy korona nusz fillért, 2., a hat százalékos járadékkölcsönnél kilencvennyolc

koronát tesz ki akkor is, ha az aláírás május huszonhetedikétől junius hetedikéig bezárólag terjedő időben történik. Az aláírási felhívásokban foglaltak egyébként mindenben kiterjednek a május huszonhetedikétől junius hetedikéig bezárólag terjedő határidőben teljesítendő aláírásokra is.

Aradon a hadikölcsönjegyzések ma, az aláírás utolsó napjának tartott május 26-án különösen nagy lendületet vettek és az eddig történt jegyzések elérik a 11 és fél millió koronát.

Az Aradi Első Takarékpénztárnál

ma a következő jegyzések történtek:

Aradvármegye több alapra 25000 korona, Éles Armin 10000 korona, Horn Borbála 4000 korona, Silberreisz Béla 2500 korona, Korom Pál 2000 korona, Riegler József 3800 korona, Langfelder Mór 40000 korona, Várhol László 2000 korona, Lukácsy Lajos 5000 korona, Lukácsy Margit 3000 korona, Lukácsy Lipót dr. 2000 korona, Roth testvérek 3000 korona, Sámuel Arnold 2000 korona, Strumberger Józsefné 2000 korona, Reich Flóra 1000 korona, öz. Reiniger Samuné 5000 korona, öz. Szobotka Vilmosné 20000 korona, öz. Kunovits Antalné 1000 korona, Müller Ferenc 1000 korona, öz. gyoroki báró Andrányi Károlyné 60000 korona, Hajduböszörményi Hitelbank és Takarékpénztár 45200 korona, Bossányi Kálmán 2000 korona, Vály Lajos 3000 korona, Patkós Gábor dr. 5000 korona, Baria Tibor 4000 korona, ifj. Vály Lajos 2000 korona, Vollenie Viktor 2000 korona, Braun Mihály 4000 korona, öz. Leint Józsefné 5000 korona, Singer János 2000 kor., Geistl József 4000 kor., Geistl Antal 4000 korona, Ruck Adam 1000 korona, öz. Jäger Antalné 2200 korona, Eleki Első Takarékpénztár 10000 korona, Hönigesz Eleonora 1000 korona, öz. Noraun Józsefné 1000 korona, Ruck Antal 6600 korona, Muntján Mihály 1500 korona, Striffler Ferenc 1000 korona, Post János 5000 korona, Faulhaber Adam 1100 korona, Pankotai Gazdasági és Iparbank R.-T. 10000 korona, Mahler Mihály 2000 korona, Pfeiffer Ferenc 10.000 korona, Duffek Kálmán 1000 korona, Lippa nagyközség 3000 korona, Juhász Gyula 1000 korona, Vetésy Dénes 1000 korona, báró Dániel Tiborné 25000 korona, Ujaradi Takarékpénztár által feladott jegyzések 511250 korona, Magukat meg nem nevezni akarók 75000 korona, Kisebbségi tételekben 6000 korona. A mai napi jegyzések összege: 952150 korona. Az eddigi összes jegyzések összege 2,546.000 korona, mely valószínűleg még emelkedni fog.

Aradmegyei takarékpénztárnál.

a mai jegyzések összege 700.000 korona, az eddigi összes jegyzés pedig 3,800.000 korona, azonban a jegyzés még nincs lezárva, több tétel van még feldolgozás alatt. A mai nagyobb jegyzések:

Ujarad és vidéki Népbank r.-t. 190000 korona, Első Újszentannai takarékpénztár r.-t. 150000 korona, Kisjenői Takarékpénztár r.-t. 260000 korona, Aradmegyei ármentesítő és belvizszabályozó társulat nyugdíj alapja 50000 korona, Blaskovits Aladár nagybirtokos 50000 korona, öz. Deutsch Bernátné 30000 korona,

Langfelder Mór 20000 korona, ifj. Wittmann Ferenc 20000 korona, Albert József 6000 korona, Benkovits János 8400 korona, Kiesin Miklós 5000 korona, Bing János 10000 korona, Gregor János 5000 korona, Beracska Matusz 5000 korona, Kálmán Arthurné 5000 korona, Salgó B. Béla 5000 korona, Schreyer Viktorné 5000 korona, Oravetz Miklós 5000 korona, Messer Lipót 5000 korona, Hubay Pál dr. 4700 korona, Mann Vilmos 3000 korona, Albert Ferenc 4000 korona, Müller Antal 4000 korona, ifj. Vajda Pál 4000 korona, Zámbori István 4000 korona, Óthalom község 2500 korona, Braun Mór 2500 korona, Braun Mórné 2500 korona, Lustig Armin 2000 korona, Simó Károly dr. és neje 2000 korona, Zámocry Julia 2000 korona, Kele Jánosné 2000 korona, Ternován Aron 2000 korona.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál

a mai napig 2,200.000 koronát jegyeztek. ebből az intézet jegyzése 500000 korona, az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak jegyzése 400000 korona, az Aradvármegyei Vörös Kereszt egyesület jegyzése 200000 korona.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál

ma a következő nagyobb jegyzések történtek: Wieden Teréz 2000 korona, Arad város Vörös Kereszt fiókja 6000 korona, Keppich Jakab dr. 2000 korona, Müller J. és Fia 3000 korona, Unger Mór 5000 korona, Weiler Mária és Józsa 4000 korona, Lukács István dr. 70000 korona, Varjassy Lajos dr. 40000 korona, Weisz Mór, Székudvar 5000 korona, Schannen Gyula 7000 korona, Mallász Margit és Karolin 4000 korona, Reiniger A. S. 20000 korona, Liebstein Pálné, Uj-Vasánd 5000 korona, Schaffer Richárd 1000 korona, Arad vármegyei közönsége 21000 korona, Sárkány Ferenc dr. 2000 korona, Kárpáti János 5000 korona, Ferber Lajos 10000 korona, Krausz Mór 10000 korona, Aradi áll. gyermekmenhely 10000 korona, Grallert Rezső 60000 korona, Weisz Lajos 10000 korona, Meisl Sándor 20000 korona, Adler Dániel 20000 korona, Löbl Gyula 100000 korona, Weisz Márkusz 10000 korona, Martics és Pák 50000 korona, Kornis Testvérek 250000 korona, Kornis Odönné 100000 korona, Weissberger Lipót, Honetó 200000 korona, Mellinger József 500000 koronát. — Az összes jegyzések végösszege 1,260.000 korona.

Az aradi

Viktória takarékpénztárnál

összesen 610,500 koronát jegyeztek. Ebből az intézet jegyzése 100000 korona, az aradi görögkeleti szerb egyház jegyzése 100000 korona, Embey Iván dr. cs. és kir. ezredorvos jegyzése 140000 korona, Embey Iván helyettes pénzügyigazgató jegyzése 50000 korona.

Az Aradi Ipar és Népbanknál

a jegyzések összege 368.700 korona. A mai jegyzések: Aradvármegye törvényhatósága 100000 korona, Gyárfás Józsefné Magyaróvár 8000 kor., Soborsini Takarékpénztár 8800 kor., Lévai Annuska 2000 korona, Taub Aranka 10000 korona, Striffler Ferenc 20000 korona, Herbstein C. 30000 korona, Stengl Andor 33000 korona, Schulez Károly 10000 korona, Aradi Vadász Egyesület 10000 korona, kisebb tételekben 250000 korona.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál

a mai napon 86900 korona összegű hadikölcsönt jegyeztek és pedig báró Dániel Tiborné 250000 korona, Brasch Aladár dr. 400000 korona, Deutsch Izidor 100000 korona, Kohn

László 3000 korona, Havas Bözsi és István 2000 korona, Kallós József 1000 korona, Lévai Adolf 1000 korona, Sárkány Elek dr. 1000 korona, özv. Schmeer Nátháné 1000 korona, Eisler Bandika és Lilike 500 korona, Mikelaikai kölcsönös Segély. Szöv. 500 korona, Fried Erzsé 500 korona, Popper Károly 500 korona, kisebb jegyzések 900 korona.

Az intézetnél jegyzett hadikölcsön összege 220.400 koronára rug.

Aradi Központi Takarékpénztárnál

ezek a nagyobb jegyzések történtek eddig: Lippner Károlyné, Kolozsvár 3200 korona, Niedermayer Károly, Elek 600 korona, Rozsnyai Etelka, Arad 300 korona, Aradi Magán-tisztviselők Egyesülete Arad 10.000 korona, Urbay Antal, Óhalom 300 korona, özv. Moldovány Emánuelné, Óhalom 1400 korona, Zellner Ferenc, Óhalom, 200 korona, Leitinger Mihály, Óhalom 1000 korona, Höttinger Ferenc, Óhalom 1100 korona, Kin Péter, Óhalom 200 korona, Kaiser Ferenc, Óhalom 1100 korona, Haidt Ferenc, Óhalom 300 korona, Haidt János, Óhalom 500 korona, Vormittag Vendel, Óhalom 600 korona, Heibberger József, Óhalom 2000 korona, Heibberger Antal, Óhalom 600 korona, Wébler Jakab, Óhalom 1400 korona, Groo Antal, Óhalom 1200 korona, Hoffmann Antal, Óhalom 200 korona, Weiglein Jakab, Óhalom 2300 korona, Dörner Ferenc, Óhalom 1300 korona, Wieser Antal, Óhalom 700 korona, Meessinger András, Óhalom 100 korona, Dörner János, Óhalom 800 korona, Kellner János, Óhalom 200 korona, Zellner József, Óhalom 800 korona, Müller Antal, Óhalom 400 korona, Schmidt József, Óhalom 400 korona, Merle József, Óhalom, 200 korona, Vormittag Márton, Óhalom 700 korona, Baumgartner Ferenc, Óhalom, 2200 korona, Keszel József, Óhalom 800 korona, Ardelean János, Óhalom 1200 korona, Jéger József, Óhalom 1000 korona, Wunderlich János, Óhalom 600 korona, Gernart Vendel, Óhalom 600 korona, Frank János, Óhalom 200 korona, Knill Pál, Óhalom 250 korona, Wegner Anna, Óhalom 600 korona, Messinger Pálné, Óhalom 600 korona, Seisener Ferenc, Óhalom 200 korona, Lorenc Terézia, Óhalom 1100 korona, Schreiber Hermanné, Ménes 2000 korona, Keller Magdolna, Óhalom 2000 korona, özv. Schaffer Mátyásné, Óhalom 800 korona, Strobl György, Óhalom 300 korona, Thoman József, Óhalom 1000 korona, Schart János, Óhalom 200 korona, Schlechter János, Óhalom 400 korona, id. Schenecker Ferenc, Óhalom 1000 korona, Messinger György, Óhalom 500 korona, Danecker Antal, Óhalom 300 korona, Keller János, Óhalom 500 korona, Keller Mihály, Óhalom 500 korona, Messinger János, Óhalom 600 korona, Straub Antal, Óhalom 1600 korona, Burger József, Óhalom 3000 korona, Rauch Ferenc, Óhalom 1100 korona, Rauch Mihály, Óhalom 2000 korona, Schlechter Antal, Óhalom 3000 korona, Haidt Ferenc, Óhalom 1200 korona, özv. Tausch Rozsóné, Arad 1000 korona, Darányi Jánosné, Arad 1000 korona, Timko Lajos, Arad 200 korona, Mairovitz Emil, Arad 1500 korona, Regényi Béla, Kiszombor 1000 korona, Habertelner Béla, Alsóbarakony 1000 korona, Domány János, Arad 1000 korona, Hermann J. Károly dr., Arad 10000 korona, Habereger György, Arad 1500 korona, Scherer Jakab, Óhalom 2000 korona, id. Scherer Jakab, Óhalom 1000 korona, Kohányi Róbert, Arad 4000 korona, Szárazéri helyizlevezető társulat, Arad 10000 korona.

Jegessy Károly dr. 15000 korona, Tenner László, Arad 1000 korona, Halmai Andor, Arad 5000 korona, Szivolics János és neje, Arad 500 korona, Reinhardt Kálmán, Arad 2000 korona, Székely Károly dr., Arad 10000 korona, Páll Miklós, Arad 1000 korona, Aradi minorita rendház Arad 5000 korona, Velosov Géza dr., Arad 1000 korona, Aradi Központi Takarékpénztár 25000 korona, Welch Miklós, Óhalom 600 korona, Nachtnébel Gyula, Arad 2000 korona, Nachtnébel Gyuláné, Arad 2500 korona, Bukovets Bella, Arad 3000 korona, Weisz Mór, Arad 1000 korona, Vaja Antal, Óhalom 2000 korona, Szántay Lajos, Arad, 5000 korona, Pozsgay István dr., Arad 5000 korona.

Az intézetnél történt összes jegyzés idáig 189,250 korona. Az intézetnél mintegy 50000 koronát kitevő készpénzjegyzés történt Óhalom községből (a többi készpénzjegyzéseken kívül.) Ez a jegyzés Vaja Antal óthalmi jegyző érdeme, aki igazi hazaszeretettel és buzgalommal kerítette elő az óthalmi polgaroktól a ládatiában örökölt heverő tőkéket.

Az Aradi Kereskedelmi Banknál

a jegyzések a mai napig 186,300 koronát tesznek ki. Mivel azonban a vidékről a jelentések még nem érkeztek be, úgy ezen jegyzések emelkedni fognak.

A jegyzések jelentékeny része Aradszentmártonból származnak, hol a hadikölcsön érdekében a legnagyobb agitációt Holló Adám dr. róm. kath. plébános fejtette ki. Holló Adám dr. nemcsak a szószékről buzdította a lakoságot a jegyzésben való legnagyobb részvételre, hanem nagyszorgalommal és ambícióval a lehetősebb gazdákat személyesen felkereste a serkentette a hadikölcsön jegyzésre, minek következtében ezen kis község birtokosai az Aradi Kereskedelmi Banknál s az Aradszentmártoni Hitelszövetkezethoz a 150000 korona hadikölcsönt jegyezték. Az intézetnél a mai napon következő jelentékenyebb jegyzések voltak: Az intézet saját jegyzése 40000 korona, Braun Ferenc, Elekrol 5000 korona, Lengyel Manó Arad 10000 korona, Pozsmayer József és neje Aradszentmárton 20000 korona, Riegler József és neje Aradszentmárton 5000 korona, Messer Jakab Aradszentmárton 2000 korona, id. Pozsmayer József Aradszentmárton 1000 korona, Pozsmayer Adám Aradszentmárton 1000 korona, Manier György Aradszentmárton 2000 korona, Eisenbein József Aradszentmárton 2000 korona, Szilbereisz Rozália Aradszentmárton 1200 korona, Sándor Ferenc Aradszentmárton 1000 korona, Sándor József Aradszentmárton 2000 korona, Csánadi Alapítvány Penztár 2000 korona, Varga Ferenc Aradszentmárton 1000 korona, Holló Adám dr. Aradszentmárton 2000 koronát.

A Kozgazdasági Banknál

ma 3800 koronát, összesen pedig 49200 koronát jegyezték.

Rokkant katonákat elhelyező bizottság. A Vörös Kereszt Egyület megalakította a rokkant katonákat gyámolító és elhelyező nyavatalt azon célból, hogy a háboruban értünk harcolt és bármely oknál fogva rokkantá vált katonáinkat rokkantságuk mérvéhez képest a polgári társadalomban kenyérkeresethez juttassuk és megmentsük őket a koldusbottól, attól, hogy a társadalom munkanélküli eltartottjaivá váljanak. Ezen ezen célból azokat, a

kik-bár kisebb mérvben munkára képesek, minden rendelkezésre álló eszközzel munkára akarják szorítani. Ezen nagy és nemes feladat mikénti végrehajtásának megbeszélése céljából Varjassy Lajos polgármester felkéri a törvényhatósági bizottság és az aradi társadalom tagjait, hogy május hó 30-án délelőtt 11 órakor a városháza emeleti termében megtartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

Az Operaház olaszai.

(Siettek megszerezni a magyar állampolgárságot.)

Zavirak tudósítás.

Budapest, május 26.

A Magyar Királyi Operaházban, amelynek körül hatszáz tagja szolgálja a magyar és az internaciálista muzsikát, különösen nagy zavart okozott az olaszok perfid hadüzenete. Ebben a nagy művészi testületben béke idején művészi egyetértés lonta szorosa magyarok és idegenek barátságát. A háború ezt a harmóniát alaposan fölbontotta. Az összlhang tanyáját éles diazkanatok dulták fel. A francia és az angol tagok még tavaly, a háború kitörése idején febotották szerződésüket és hazamentek. Az orosz ballerínák ittmaradtak, mert csak a szüleik voltak oroszok, ők maguk már itt születtek Magyarországon. Legtöbben voltak az olaszok. Kettő közülök, Parvis Taurino dr. és Guerra Miklós, már a múlt héten elutaztak hazájukba. Heten ittmaradtak s megszerezték a magyar állampolgárságot. Az Operaház igazgatósága ezt a színház fekete tábláján tegnap a következő hirdetőnyben tudatta a tagokkal:

Ertesítjük a Magyar Királyi Operaház tagjait, hogy Tango Egisto, Smeraldi Cesar, Bartolucci Alajos, özvagy Caiffi Péterné, Serafini Serafin és Bartoluzzi Rózsika, az Operaház olasz származású tagjai, magyar állampolgárokká lettek. Ezenéltogva kérjük a tagokat, hogy a főtnevezetteket ezután magyaroknak tekintsék.

A hirdetőny élénk tiltúnést keltett. Az Opera több magyar művésze hangosan kitakadt az olaszok, különösen Tango ellen. Sokan egyenesen bojkottot indítottak az olaszok ellen.

— Aki megtagadja hazáját, új hazájában sem lehet jó állampolgár — mondták s hozzátették, hogy Tango csak azért tette le a magyar állampolgári esküt, hogy tovább is élvezhesse busás fizetését.

Akadnak azonban ellenkező vélemények is. Tangonak egy barátja tudatta a forrongókkal, hogy igen rosszul vannak informálva. Tango általól már előbb megakasztott minden szajgi és érzelmi vonatkozást régi hazájával. Kora ifjuságától fogva Németországban s különösen Amerikában szolgálta a muzsikát s mint internaciálista művész, sohasem foglalkozott pontikával és lokálpatriotizmussal. Ezt az információit megerősítette az Operaház vezetősége is, melynek nevében közölték, hogy Tango már hetekkel ezelőtt a legsúlyosabb szavakkal ítélte el Olaszország hittségét és már akkor kijelentette, hogyha az olaszok perfid hadüzenete bekövetkezik, nyomban felveszi a magyar állampolgárságot. Szégyelni fogja, amíg él, hogy Olaszország szülötte. Ez a felvilágosítás enyhítette az operai tagok izgalmat, de csak némiképp, mert — mint értesülünk — a zenekari tagok között még tovább kísért a bojkott gondolata.

azt írta, hogy *Salandra* és *Sonnino* francia pénzt kaptak a háboru keresztülerőszakolásáért.

München. Egy Olaszországból hazatért német tanár elbeszélte, hogy biztos tudomása szerint május 16-án Franciaországból 70 millió frank jött Olaszországba a háborus tüntetések céljára. Az összegből d'Annunzio félmilliót kapott.

— **Az aradi hadiadózók.** Mint ismeretes, a huszezer koronán felüli évi jövedelemmel rendelkezők s így hadiadózás alá esők összeírása, illetve kipuhatólása e hónap végén befejeződik. Aradon már kész is a lista, amely — mint megirtuk — 239 nevet tartalmaz. Mint ujabbán megtudunk sikerült, a 239 adózó közül hárman huszonötezer, ketten tizenötezer és ketten nyolcezer korona hadiadót fogtak fizetni, míg a többiek kisebb összegeket.

— **Kinevezés.** *Molnár Arpád* dr. aradi törvényszéki jegyzőt az igazságügyminiszter a nagyszalontai járásbíróvá albíróvá nevezte ki.

— **A cár és a békepalota.** *Kopenhágából* jelentik: A cár Hága városának a békepalota felépítésére magánpénztárából százezer rubelt ajándékozott.

— **A 42 éves és fiatalabb A) osztályú népfelkelők jelentkezése Nagyváradon.** *Nagyváradról* jelentik: A város katonaiügyi osztálya ezt a hivatalos hirdetőment adta ki: A m. kir. nagyvárad 4. népfelkelő parancsnokság megkeresése folytán ezennel felhívom a Nagyváradon tartózkodó 1878. évi születésű és ennél fiatalabb évfolyamu összes A) alosztályú népfelkelőket, a lovasságnál szolgáltakat is, hogy folyó évi május hó 27-én, csütörtökön reggel 8 órakor a m. kir. nagyvárad 4. népfelkelő parancsnoksághoz vonuljanak be.

— **A nisi orosz követ elégedetlen Szerbiával.** *Bukarestből* jelentik: Szótiából jelentik: *Trubetzkoy* herceg orosz követ Nisből tüntetőleg elutazott azért, mert Szerbia magatartásával Oroszország nincs megelégedve. Elutazásakor tenyegetőleg nyilatkozott Szerbiáról. Bulgáriában a nisi orosz követ elutazását élénken kommentálják.

— **A Dunántul egyik vasuti állomásáról** jött az Aradi Közlönyhöz ma egy nemzetiszinű levelezőlap ezzel az isenettel:

— **Utban a legújabb harctér felé,** pünkösöd első ünnepén ez uton küldik üdvözlőket az aradi fiúk az aradiaknak, különösen a szép aradi leányoknak. *Gábor László* zászlós, az aradi színházlátogató, *Cziglán István* thr., *Rátky Jenő* zászlós, *Theisz Antal* kadett, *Houran Jenő* zászlós, *Deutsch Misi* kadet, *Kovács Andor* egyéves önkéntes, *Friedrich István* egyéves önkéntes.

— **Japán békülni akar.** *Kopenhágából* jelentik: A *Novoje Wremja* írja: A japán képviselők egyharmada indítványozni fogja a parlamentnek, hogy Japán barátságos viszonya az összes hatalmakhoz állítsák helyre.

— **Marconi és az olasz háboru.** *Rotterdamból* jelentik: *Marconi* a drótnélküli táviró feltalálóját Amerikából az olasz kormány visszahívta.

— **A főváros tüntetése az olaszok ellen.** *Budapestről* jelentik: A főváros törvényhatósági bizottsága ma délután ünnepi közgyűlést tartott, amelyen *Bárczy István* polgármester és *Vázsonyi Vilmos* szóltak föl és beszédekben megbélyegezték Olaszország gyalázatos szerződésességét és annak a reménynek adtak kifejezést, hogy a hősiessé küldő német és osztrák-magyar csapatok a hűtlen szövetségest alaposan megbüntetik. A közgyűlés résztvevői ezután *Bárczy* polgármester vezetésével a *Petőfi-téren* egybegyűlt tizezrekre rugó tömeghez csatlakoztak. A tüntetők mindenekelőtt a német főkonzulátus elé vonultak, utközben hazaias dalokat énekelve. A menetben több német katona is résztvett. Ezeket mindenhol lelkesen ünnepelték. A német konzul erkélyéről szövetséges csapataink vitézségét méltató beszédet intézett a tüntelőkhez, akik ezután a török konzulátus elé vonultak és ott rendben eloszlottak.

— **Aradiak a przemysli fogoly tiszték lajstromában.** Az orosz Vörös Keresztől érkezett lajstrom szerint a következő Przemyslben szolgált aradi és Arad környékéről való osztrák-magyar uszték fogáságba s vannak most utban *Pensa* (Siberia) felé: *Balog Ernő* dr. *Borosjeno*, *Bossanyi Béla* *Gyula*, *Deák Lajos* *Vinga*, *Ecséki Florián* *Arad*, *Engelmann Gyula* *Csanádpalota*, *Hadtfy Zoltán* *Arad*, *Hrab Emil* *Békéscsaba*, *Jai Ferdinánd*, (*Jahi Nandor*) *Arad*, *Kárpáti Karoly* *Arad*, *Karpezy József* *Bakonya* (*Battonya*?) *Kolonics Marion* *Gyula*, *Popovics Virgulusz* *Békéscsaba*, *Ritter Jakab* *Békéscsaba*, *Samu Géza* *Orosnaza*, *Schreiber Jakab* *Kiszombor*, *Schweizer István* *Nemetszentpeter*, *Spergnely Tibor* *Nagylak*, *Steinruck Ottó* *Orosnaza*, *Tejfel* (*Teufel*) *Péter* *Vinga* és *Zador Alexij* (*Elek*) *Gyula*.

— **Tóth Pálné Máv. főmérnökne fia,** *Tóth Béla* a przemysli vár elestekor, amint édesanyja május 24-én értesült, hadi fogságba jutott. Január 15-ike óta nem tudtak róla semmit, míg aztán a már jelzett napon az elveszettnek hitt fiu egy német nyelven írt lapon arról értesítette szüleit, hogy Szamarkandban van, mint hadifogoly.

— **Kedves Szüleim!** — írja *Tóth Béla*. — Eddig nem volt alkalmam megírni, hogy orosz fogságba jutottam. Hála Istennek, egészséges vagyok, amit szüleimnek és testvéreimnek is szintén kívánok. Mindnyájukat sokszor csókolja a viszontlátás reményében szerető fiuk *Tóth Béla*, *Kriegsgefangener*, *Szamarkand*, *Asien*.

Tóth Béla, mint a gyulai 2. honvéd gyalogezred 11. századának önkéntes-tizedese vonult be és vitézségeért soron kívül hadnaggyá leptették elő.

— **Zsitvay Leó meghalt.** *Budapestről* jelentik: *Zsitvay Leó* nyugalmazott kuriai tanácselnök 74 éves korában meghalt. *Zsitvay* hosszú ideig a budapesti büntetőtörvényszék elnöke volt és mint ilyen sok nagy perben vitt szerepet. Erélyes és kiméletlen tárgyalásvezetése híres volt.

— **Mikor viszik el a leveleket?** (*Panaszos levél*.) A postaszekrényeken a kivitt jelző táblácskák vagy hiányzanak, vagy teljesen olvashatatlanok, úgy, hogy az ember nem tudja, kivették-e már postát, vagy nem. Azt hiszem, hogy a közönség érdekében cselekszem, a midőn ez uton a postafőnök ur figyelmét erre felhívom. Tisztelettel *Sz. G.*

— **Utazó kofferek, finom női táskák,** manikür készletek legolcsóbban *Fischer* áruházában a Szabadság-téren. A cég különlegességei u. m.: kozmetikai cikkek és finom bőrárúk legnagyobb választékban az *Andrássy-téri* fiókban. *Lócs-palota*, *Fischer* fiókja 227

— **A primadonna elásott ékszerei.** *Nagyváradról* jelentik: A múlt héten történt, hogy *Krucsó Erzsébet*, *Zsigmondy Anna* színésznő szobalánya egy előadás alatt feltörte a primadonna a lakását ellopott 7000 korona értékű ékszert, utcai ruhát, kalapot és eszökött *Nagyváradról*. Akkor fogták el *Debrecenben*, a mikor éppen egy szállóházban értesíteni akart egy brillians ékszert. *Mahazanostak* *Nagyváradra* és *Krucsó Erzsébet* elmondotta, hogy csak egyszer életében akart olyan szép ruhát és olyan ékszereket viselni, azután szívesen megunt volna. Amikor elkövette a lopást, az volt a terve, hogy ongyilkos lesz, de addig szép akar lenni. Mikor azonban az ékszerek a kezében voltak, fölpróbálta ő a tükör előtt, de belátta, hogy ő ezeket sosem viselheti. Visszarakni már nem mert, hát kiszaladt velük az olasz temetőbe és éjszaka elásta az édesanyja sírdobájába. Azután földreteget rakott rá, a melyben székük virágozott. — Ugy gondolta, hogy ott soha senki sem akadna rá. A rendőrség tályákkal vonult ki éjszaka az olasz temetőbe és ott föl asatta a sírt. Megtaláltak valamenyi ékszert a virágok alatt és behozták a rendőri központba.

— **Parvenűk.** (Az *Uránia* újdonsága.) *Kacagó* jökend es *Urus* hangulat aradt székük tegnap a színház nézőterén, mikor *Malackai* ur pompás históriáját nevelték az emberek. A nagytoró iparos komikus figurája, ki mindenben raszt akar venni és minden aron nemeség után ionoi, az érems *Veigelbank* ur, aki a nentes gyongéjel ügyesen azazza ki a maga céljaira valóban bő alkalmat adtak egy déús órára. A kitűnő *Malackai* öngyűsége pedig, ki férjét folyton ugratja a dolgokban, típusa az ur iparosok ama osztályának, kik csak a parvenűk legkörében érzik jól magukat. Sok minden történi a tanulság kedvéért a filmen, de a pompás ötletek és visszás helyzetek elfeledtetik valunk azt, hogy a film voltaképen szomorú jelenségek tragikus tárnáza, mert társadalmi betegségeket rajzol. — „*De profundis*” a világ moziainak állandó másor stágere holnap az *Uránia*ban.

— **Gyermekköcsik legnagyobb választékban** *Fischer* áruházában a Szabadság-téren. Összesukható nyári sport-kocsi már 16 koronától, ülő és álló patent gyermek székek 14 koronától. Nérem a cégre figyelni. *Fischer* áruház a Szabadság-téren. 227

Harc sinekről
lovas- és gyalogcsapatok ellen.
(A mozgó erők — egy páncélvonat hadi utjai.)

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.*

Bécs, május 26.

A modern háboru egyik csodája a mozgó erők: a páncélvonat. Mozdulataiban gyors, a tüzelésnek még sinec teljesen szabadon kiszolgáltatva a tamadásra, ép úgy mint a védalemre rengeteg lehetőséget nyújt. Hogy egy tucat vaspáncéllal ellátott vasuti kocsi tatteredős vakmerő tiszt vezetése alatt mire képes, azt a *Schober* Frigyes vasutezredbeli főhadnagy parancsnoksága alatt álló páncélvonat hadi utjai mutatják. Másfél hónapig járt a San vidékén s nem volt oly nap, nem volt oly óra e mozgalmass hetekben, mikor a páncélvonat nem hozott hasznót a mi, veszélyt az oroszok csapataira. Majd munkásokat és anyagot vitt a legelső vonalainkba a San partjának erődítési munkálataihoz, majd sebesülteket szállított vissza a hadtáplálásokra, vagy élelemmel látta el a hiányt szenvedő hadosztályokat.

Amidőn *Nadberzeie* községet kiürítették, őrt állt; sőtét, megvasalt tagjai bátyák gyanánt fenyegették az ellenséget, réseiből géptegyverek szórtak tüzet. Mozdulatlanul állt mindaddig, míg az utolsó ember és az utolsó kocsi el nem ment; de az oroszok tévedtek, ha azt hitték, hogy a páncélvonat is követni fogja a többit. Bátor vezetőjének parancsára nem törődve a felszakított sinec veszedelemével, hirtelen előre rohog. A vasut mentén orosz

De profundis . . .

Iovas csapat tartott pihenőt; nincs ideje rendezkedni, a merészen áttört felderítő járőrök figyelmestetése káoszon érkezik, a felriadt lovasokat már puskák és gépfegyverek tüse pusztítja. Több mint 40 ember és 10 ló maradt a földön, fejvesztve menekült szerte-szét, mire a tüzérség a páncélvonat ellen felkészült, már késő volt; lassan, lövéat-lövással visszahozva jött vissza a sineken a szerencsésen sikerült meglepetés után a mozgó erőd. Az oroszok azonban halált esküdtek az alattomos fekete szörnyeteg ellen. Már a következő éjszakán, midőn a páncélvonat a sinek és a vasuti állomás őrzésére Sotow-nál őrt állt, rajta akartak űtni. Két szotnya lovasság tört ki előre az átláthatatlan erdős terepen, a sötétben leszálltak a lóról és indián módra kuszta közelünkbe, hogy a sineket feibrobbantsák. De Schober főhadnagy éber figyelemmel várt rájuk. Ugy látszik, szándékosan történik, hogy a kazánban pihen a tűz és csak látszólagos a védők csendes nyugalma; azt akarják, hogy az oroszok egészen közelükbe jöjjenek. Már csak alig száz méter távolságra vannak, midőn az alvó szörnyeteg hirtelen szás torokból kezd tüzet okádni; tucat számra hullnak el az előre kuszó oroszok a gépfegyverek golyózápora alatt; a vetítógépek élesen világítják meg a harcot. Alig, hogy a lovas századot megsemmisítette, Schober főhadnagy hirtelen teljes gőzt adva ellentámadásra előre robbog és visszaveri a vasuti vonat ellen támadásra készülő orosz gyalogságot. Futva menekül az ellenség az erdőbe, negyven embert, akik szabad terepen mutatkoztak, a gépfegyverek lekaszálnak; aztán kioltott lámpással a páncélvonat vissza megy; az oroszokat megtanította, hogy tisztas távolságban maradjanak.

De Schober főhadnagy az éjszakai lelkét másnap megiamételteti az oroszok előtt. Dél előtt 10 órakor a vonat hirtelen keresztül száguld az ellenséges osztagokon egészen Tarnobryz-ig; egy ellenséges lovas század szerencsétlenségére 100 méter távolságban lovagol mellette, azt gépfegyverrel összelövöldözi és az előretört ellenség elővédjét visszaveri. Most a távolból a tüzérség veszett ágyuzást kezdett a gyilkos ellenfélre, de csak kevés srappell talál és ezek is eredménytelenül pattannak le a vaspáncélokról. A páncélvonat sértetlenül tért vissza és a következő napokon több helység kiürítését fedezte. Tüzérségének védelme alatt robbantották fel mögötte árkászaink a sineket, hogy az oroszok utánunk nyomulását megakasszák. Csak lépérel-lépésre vonult vissza a robbogó üteg, jelenlétével az ellenséget nagyobb távolságra visszajesztve.

Pár nap múlva a vonatanyag megmentésével teljesit szolgálatot egyttal Schober főhadnagy mint felderítő fontos jelentéseket hozhat az előnyomuló ellenségről; ezután a több héten át folyton utban lévő és harcoló vonat rövid időre pihenést kapott és tisztítás céljából a Máhrisch-Ostrau-i fűtőházba került. Schober főhadnagy ennek hatalmas teyvernek vakmerő és minden terezen sikeres vezetéseért a legmagasabb dícsérő elismerést kapta jutalmul.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Miért olvassa előszeretettel a közönség az Aradi Közlöny-t?

Mert

Az Aradi Közlöny

ma Magyarország legelterjedtebb, leg-tartalmasabb és legkedveltebb vidéki napilapja, mely a háboru alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szállította le szövegrészének terjedelmét és ma is a régi nagyságban jelenik meg.

Az Aradi Közlöny

a világháboru eseményeiről mindenkor a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborus híreinek megbízhatósága révén is legolcasottabb napilap.

Az Aradi Közlöny

mindenkor köpeti há olvasóját.

Az Aradi Közlöny előfizetési ársai:

Helyben:	Vidéken:
Egy óra 2 K. — f.	Egy óra 2 K 40 f.
1/4 óra 6 K. — f.	1/4 óra 7 K. — f.

KATONÁINK ÉLÉTMENTŐJE
„SZANITÉC”
TETÜPOR

Legbiztosabb szer a kiütéses tifuszt terjesztő ruhatetvek ellen.

Gyógytárakban, drogériákban már mint kész tábori csomag (csak a címet kell ráírni) kapható 1 koronáért. Kérjünk azonban határozottan „SZANITÉC”-port, mert mint minden jónak, ennek is akadt sájnny utánszata. Ahol nem volna kapható, oda 2 dobozt utánvéttel küld, Auber gyógytár, Mohács. 8747

Felhívás

az összes Arad és kerületi szabó kisiparosokhoz.

Azok az iparosok, akik a hadsereg-szállításban a munkát elvállalni akarják, jelentkezzenek

Szántó Mór és Társa

cégnél, vagy pedig a kamarai titkári irodában, lajstromozás végett. Legkésőbb csütörtök, május 27-ig. 1899

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3361

Koch Dániel
 Arad Deák Ferenc-utca 42 sz.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,
 Asztalos Sándor-utca 1-5.

Ajánlok: Vas- és résbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsilüléseket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz-karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, összekészítható ágyakat és madracokat. Szállodai és kávéházi, kórházi és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölök. 301

Veszek és eladok:

burgonyát,
babot,
szalonnát,
zsirt,
szappant

waggontételenként és más-
 zsánként.

Kalmár Endre
 Asztalos- és Chorin-u. sarok.
 Telefon 670.

Földbirtokosok és a gazdaközönség figyelmébe!

A világ legjobb patkányirtója

Fried Ignác Arad, Háromveréb-u. 4.

A magyar királyi államvasutak és az arad-csanádi egyesült vasutak patkányirtója.

Levélbeli meghívásra azonnal válaszolok vagy személyesen is megjelenhetem. Vidéki megrendelések postán azonnal elküldetnek. 1915

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez 481

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Legfinomabb

Petroleum

ltr. 56 fillér. 1011

Braun N. A.

festékraktárában
Arad, Boros Beni-tér 7.

A szépségápolás titka a használandó szépségápolószerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedveit

Rozsnyay Serail arckenőcsé Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arceporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál csodás hatású.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Valódi brünni szövetek

1916. május 27. napján a német katonák által ellopott szövetek értékesítéséről. A szövetek értékesítéséről a német katonák által ellopott szövetek értékesítéséről.

1 tégely 10 kor. 1 tégely 15 kor. 1 tégely 17 kor. 1 tégely 20 kor.

Siegel-Imhof Brünn

8861

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermek-kocsik nagy választékban.

Zimmermann Ignác
norinbergi, diszmu- és játék-
áru üzletében 1581
Arad, Szabadság-tér 21.

Eladásra kerül:

4000 pár A. B. C.

Gyermek cérna sockni remek színekben, izléses kivitelben.

Nagyság: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. sz.
árak páronként: 67, 71, 75, 79, 83, 87, 91, 95 fill.

Azonkívül

1000 pár

fekete színes himzett és áttört cérna, selyem, flor és Fil d' cote „QUI SI SANA“ női harisnyák, párja 1 kor. 30 fillértől.

„Ódipus“ szandál és fehér vászon cipők.

„Eos“ és „Jessy“ tisztító szerek fehér vászon-, színes bőr- és lack-cipőkhöz. 1674

Cipő Tőzsde Arad Apollo mozi mellett Ugyeljünk a címre!!

Apró hirdetések.

ALKALMAZÁST NYER.

Cserege üzlet részére
feltétlenül megbízható, ügyes kiszolgáló hölgyeket keresek. Kik már alkalmazva voltak, előnyben részesülnek. Lázár Gyula, Arad. 1928

Erdőkezelő.

Keresünk lehetőleg azonnali belépésre a keményfa termelésben jártas erdőkezelőt. Román nyelv ismerete szükséges. Seidner Bernát és Fia, fatermelők, Marosborsa, Aradmegye. 1919

Gyakornok

felvétetik Weisz Hugó fényképészeti műtermében Aradon. 1911

Ügyes urasági kocsi

alkalmazást nyer Nagy Farkasnál, Arad. 1927

ALKALMAZÁST KERES.

Hat gimnáziumot végzett
fiatal ember irodában vagy más megfelelő alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1926

Egy középkorú nő

hásvetetői állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1925

Magas

és alacsony nyomású gépekről vizsgázott hadmentes több évi bizonyítvánnyal rendelkező gépészlakatos gazdaságokba vagy malomba azonnali belépésre állást keres. Esetleg nagyobb esélyt is vállal. Cím Gottfried, Munkácsi Mihály-utca 3. 1910

Felügyelői

vagy ehhez hasonló állást keres hadkötelezettségének eleget tett egyén, ki a szőlőszet, borászat és mezőgazdaságban is jártas. Cím a kiadóhivatalban. 1574

KIADÓ LAKÁS.

Butorozott utcai szoba,
elegánsan, újonnan berendezve, a főter közvetlen közelében, azonnali kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1920

5 szobás utcai

elsőemeleti lakás szép fekvésű új házban és egy 3 szobás másodemeleti udvari lakás minden komforttal és mellékhelyiségekkel együtt, azonnal Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Modernül butorozott

kétszobás lakás, balkonnal, gázfürdőszobával, esetleg több szobának is kiadó Bohus-palota (Zrínyi-utca) II. kapu, II. emelet. 1870

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hántartási cikkek
és butorok elköltözés miatt, jutányosan eladó. Weitzer János-utca 8. II. 1812

Egy jókarban levő

írásztal megvételre kerestetik. Cím: Telefon 194. 1928

Náder Gyula és Fia

késműves és villanyszerelési üzlete Weitzer János-u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyírógépek és borotvák korszerűsége legfontosabban eszközölteknél. 148

Vesszek

uraktól levett férfiruhát, téli kabátot, városi és utazói bundát, katonai ruhákat és mindenféle egyenruhákat legmagasabb árban. Bielar Ignácz, Szent-Pál-u. 12. 539

Automobil

hat ülésű 12 lóerős üzemképes 2 hintó és 1 fedeles hajtókocsi előnyös árban eladó Roth Izidornál, Asztalos Sándor-utca butorraktár. 1621

"Eos"

a világ legjobb szintelen cipőtisztító szere lack és színes bőrcipőkhöz. Tisztít és fényesít. Kapható kizárólag a Cipő Törsében, Apollo mozi mellett. 5161

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth József, Bőtörz-utca 3. Telefon 68. 1708

Vennék

2-4 számarat. Cím a kiadóban. 1914

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

ÜZLETEK.

Andrássy-tér 8.

számu házban egy kisebb üzlethelyiség — különösen dohánytörszédének alkalmas — azonnali kiadó. Bővebbet az "Aradi Közlöny" kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

KÜLÖNFÉLE

Írásmunkák.

sokszorosítások, írógépjavitások előnyös árban eszközölteknél. Gyors-, gépiró-, könyvelői szaktanfolyam. Ziffer és Hollós, Br. Bohus-palota. 1921

Raktárnak.

műhelynek, istállónak alkalmas helyiség, padlással és udvarral, azonnal kiadó. Lovarda-utca 1., Attila-tér sarok. 1924

Itt az influenza.

Védekezünk, ígyünk naponta háromszor Hehs-féle Vasas chinabort, és a kellemes zamatú töltő készítmény kitűnően absorbeálható vasas chinint tartalmaz, miért is úgy felnőttek, mint gyermekek is egyszerű eredménnyel veszik. — Gyengélkedőknek, lábadozóknak, vérszegény, sápkóros egyéneknek legjobban ajánljuk. Ára 2:40 fillér. Kapható Földes Kelemen és Hehs Vilmos gyógyszerárúháza Aradon. 12

11752—1915. éln. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszterium 1663/915. M. E. sz. rendelete alapján közhírré teszem a következőket:

Mindazok, akik még fel nem dolgoztak, vagy feldolgozás alatt nem álló gyapjút saját, vagy idegen helyiségben készletben, vagy más részére őrizetben tartanak, kötelesek készleteiket az 1915. évi május hó 20-án volt állapot szerint, azontul pedig 1915. június 1. és 15-én volt állapot szerint, 1915. július hónaptól kezdve pedig minden hónapban a hónap 1. napján volt állapot szerint, legkésőbb mindig az illető naptól számított 8 napon belül hivatalom iparügyi osztályánál bejelenteni.

Aki készleteit bejelentette, újabb bejelentést tenni csak akkor köteles, ha készletében változás állott be.

A bejelentéshez kizárólag az iparhatóságnál kapható bejelentő lapokat kell felhasználni és azokat két példányban az összes rovatok kitöltésével kell benyújtani.

Aki a bejelentési kötelezettségnek eleget nem tesz, készletét elűtikolja, vagy nem a valóságnak megfelelőleg jelenti be, az 1914. L. tc. 9. §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntetettetni.

Arad, 1915. május hó 24-én.

Green, főkapitány.

Perfect

könyvelő

azonnali belépésre

felvétetik.

Írásbeli ajánlatok Andrássy-tér 10. szám alatti irodánkban lehetőleg személyesen adandók át. 1920

Andrényi Károly és Fiai.

Azonnali belépésre fiatal, agilis

segédet keresek

kézmű- és divatáru üzletem részére, román nyelvismeret feltétlenül kívántatik. Fizetés megállapodás szerint fix, esetleg kosztal a háznál. — Csakis hadmentes egyének ajánlatára reflektálok. 1920

Návrádi Hugó
divatárúháza, Brád.

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy beoszerél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

693

Losonczy Lajos

órás és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

750/1915. II. k. sz.

Hirdetmény.

Az aradi ügyvédi kamara
1. évi június hó 13-án d. e. 10 órakor Batthyány-u. 25. sz. házban levő helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a kamara tagjait meghívom.

A közgyűlés tárgya:

A választmány jelentése a segélyalap javára jegyzett hadi kölcsön tárgyában.

Arad, 1915. évi május hó 25-én.

Dr. Parecz Béla,
kamara elnök.

1918

Andrássy-tér 8. számu

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytörszédének alkalmas — azonnali

kiadó.

Bővebbet az "Aradi Közlöny" kiadóhivatalában József főherceg-ut 22.